

T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LITUOS
NACIONALINE
M. MAŽYDŲ
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Lapkritis - November 12, 1987 Nr. 42

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ STALINO HITLERIO PAKTĄ ATGARSIAI

Šiomis dienomis Lietuvių Informacijos Centras ga-
vo iš Lietuvos juostelėje užrekorduotą 1987 m. rug-
sėjo 10 d. visuotinio profsajungos susirinkimo eiga.
Susirinkimas buvo sušauktas dėl Vilniuje įvykusių de-
monstracijų, ryšium su Stalino-Hitlerio pakto sukak-
timi. LIC nurašė tekstą iš juostelės be redagavimo
ar kalbos taisymo.

Rugsėjo 10 d., 15 val.
Visuotinis profsajungos susirinkimas.
Dalyvavimas būtinas.

Susirinkimas vyko nuo 15:15 iki 16:30 val. Dalyva-
vo 120-140 žmonių. Viso Jaunimo teatre 183 darbuotojai.
V. Bogušio, D. Tamulevičiūtės ir A. Aukštiejaus kalbų teks-
tai nepilni - ne viskas kokybiškai įrašyta. Pasisakymai ne-
redaguoti.

J. VAITIEKAITIS (aktorius, profsajungos pirmininkas):

Dienotvarkėje šiandieną klausimas dėl šių metų rugpjūčio
23 dienos, vykusio nacionalistinio sambūrio Vilniuje, kuriame
dalyvavo mūsų darbuotojas Vytautas Bogušis. Apie šį sam-
būrį skaitėte spaudoje, matėte televizijoje. Ir mūsų teatro ko-
lektivas apsvaistys Vytauto Bogušio dalyvavimą.

Valstybinio Jaunimo teatro direktorius ŽUKAS:

Ryšium su tuo, kad visuose respublikiniuose laikraščiuo-
se matėme mūsų darbuotojo nuotrauką ir dalyvavo sambūryje
ir pakliuvo į nuotrauką, taip sakant, nepaskutinėse ten buvo
eilėse, todėl ir pakliuvo. Ką gi, apie Bogušį kaip žmogų gali-
ma susidaryti charakteristiką, nes iš Valstybės Saugumo ko-
miteto gautas raštas ir aš jį trumpai pakomentuosiu. (Rugsėjo
8 d. aktoriai ir Bogušis buvo supažindinti su visu tekstu.)

Dar besimokindamas Antano Vienuolio mokykloje, jau ta-
da jo dienotvarkėje buvo antitarybinės, propaganda priešiška
Tarybų Sąjungai veikla. 1978-80 metais pasirašė eilę šmeiži-
kiškų, ideologiškai kenksmingų dokumentų, kurie vėliau būda-
vo perduodami į antitarybines organizacijas. Taip sakant,
1980 metų balandžio mėnesį su Bogušiu buvo kalbėta kompe-
tetinguose saugumo organuose, tačiau šis savo nacionalisti-
nės veiklos, reiškia, nemetė, po to jis yra pasirašęs visą eilę
dokumentų, nacionalistinio charakterio, teikdamas šmeižikiš-
ką informaciją Maskvoje užsienio korespondentams ir Mask-
vos antivisumeniniams centrums, elementams reiškia, kurie
po to dokumentus persiuntinėdavo į užsienį. Ne kartą jis susi-
dūrė su užsienio turistais. Birželio dvidešimto 1984 metų jis
vėl buvo įspėtas Valstybės Saugumo komitete. Tų pačių me-
tų rugsėjo buvo kvieistas į Vilniaus miesto prokuratūrą profilak-
tiniams pokalbiams. Buvo už antitarybinę veiklą įspėtas ir
1982 metais. Tačiau savo veiklos nenutraukė. Taip vot, pas-
kutiniu metu jis aktyviai bendrauja su užsieniečiais, kurie at-
stovauja antitarybinėms centrums. Atrodo, taip išverčiau,
taip, gerai. Jis buvo vienas iš iniciatorių šio įvykio Vilniuje rug-
pjūčio dvidešimt trečio. Ši žinia buvo spaudoje. Pasisakė už-
sienio radijos ir kiti antitarybiniai centrai, kurie turi atvirą nacio-
nalistinę, antitarybinę liniją. Pagal radijo pranešimus iš užsie-
nio, kaip sakant, kartu su recidyvistais, nacionalistais, tokiais
kaip Sadūnaitė, Cidzikas, Terleckas, jis pasirašęs kviečiant
organizuoti šią demonstraciją Vilniuje, prie Adomo Mickevi-
čiaus paminklo, šalia šventos Onos bažnyčios. Pats aktyviai
dalyvavo visa savo šeima. Rodos, lyg taip išverčiau. Da-
lyvavo su visa savo šeima.

Draugai, šį įvykį keletas savaitių mini spauda, girdime ta-
rybinių žmonių pasisakymus, pasipiktinimus. Mūsų teatras,
taip sakant, daugianacionalinis, statomi spektakliai brolišku
tautų autorių ir užsienio, vopšcie, rodome broliškose respub-
likose ir išvažiuojame į užsienį ir mums tokie nacionalistiniai,
taip sakant, reiškiniai nesiskaitytini. Teatras, draugai, yra ide-
ologinė organizacija, klausimai, kuriuos mums spręsti auklė-
jant tarybinį žmogų, tarnauti tarybinei tėvynei, tikrai yra labai
reikšmingi ir bendrai mūsų kolektyve yra žmogus, kuris teršia
mūsų vardą. Jeigu jis dirbtų kažkur kitur, gal kokioj gamykloj,
ar taip, gal tai nebūtų taip ryšku, bet kadangi kolektyvas kovo-
jantis už visa nauja, už tai, kad mūsų respublika Tarybų Są-
jungos sudėtyje. Bogušis teatrui yra tik našta ir jis pats turėtų
tai suprasti. Ir kaip jis čia mums anksčiau sakė, kad Lietuva
jam labai brangi ir taip toliau, išėitų į kokį kitą kolektyvą, kad
(Nukelta į 8 psl.)

Kryžių kalnas Lietuvoje, 1983 m.

Gorbačiovo kalba Tuo pačiu keliu kaip Stalinas

Vytautas Meškauskas

25... Šventai saugokite šlovingų Tėvynės metraščio pus-
lapių atminimą.

26. Tegyvuoja didžioji daugianacionalinė tvirtos broliškos
draugystės suvienytų TSRS tautų sąjunga!

27. Tegyvuoja socialistinis internacionalizmas ir tarybi-
nis patriotizmas.

Iš TSKP CK šūkių didžiosios spalio
revoliucijos 70-osioms metinėms.

Tie šūkliai geriau negu
ilgai laukta Gorbačiovo kal-
ba išduoda, ko lietuvių tau-
ta gali laukti iš dabartinės
Maskvos valdžios. Jokių
pragiedrulių! Faktinai jis
savo kalboje visai neminėjo
atskirų respublikų teisių.
Žinia, didėjant paskirų žmo-

nių teisėm, lengviau aiškin-
ti, kad didesnis tautinis
identifikavimas nepriešta-
rauja 26-tam šūkliui. Kartu
tačiau negalima užmiršti,
kad Sovietų Sąjunga yra
diktatūrinė valdžios forma
ir to pats Gorbačiovas ne-
nori pakeisti. Tai labai ryš-

Pranas Lubinas, Los Angeles Lietuvių Dienų rengimo ko-
miteto garbės pirmininkas, su žmona Agnes, sūnaitiu ir garbės
viešnia aktore Rūta Lee. Šėko nuotr.

ku iš jo atsiliepiamo apie
Staliną. Girdi:

"Daug diskutuojama
apie Stalino vaidmenį
mūsų istorijoje. Jis bu-
vo labai prieštaringas as-
muo. Norint jį teisingai
įvertinti, mes turime pa-
sverti jo įnašą į kovą už
socializmą bei jo pažangą
kartu su didelėmis politi-
nėmis klaidomis, padarytom
jo paties ir jo aplinkos,
už kurias mūsų žmonės
sumokėjo aukštą kainą ir
kurios paliko sunkias pa-
sekas.

Kartais sakoma, kad
pats Stalinas dažnai neži-
nojo visų nesiskaitymų
su teise. Mums prieinami
dokumentai to neįrodo.
Stalino ir jo artimiausių
bendradarbių atsakomy-
bė partijai ir liaudžiai už
masines represijos prie-
mones ir nesiskaitymo su
teise aktus yra nepapras-
tai didelė ir nedovanoti-
na. Tai pamoka visom
kartom. Priešingai mūsų
ideologinių oponentų tei-
gimui, Stalino asmenybės
kultas tikrai nebuvo ne-
išvengiamas..."

Tai reiškia, kad ir Gorba-
čiovas neprieštaruoja abso-
liučios valdžios vienam
žmogui t. y. jam, Gorbačio-
vui, principui, kuris istori-
niai priveda prie absoliuti-
nės korupcijos, kaip buvo
Stalino laikais. Jis taip pat
ir nepasmerkė Molotovo-
Ribbentropo pakto, kuriuo
du diktatoriai pasidalino sa-
vo kaimynų žemėmis, nors
jį ir pavadino "ne pačiu ge-
riausiu".

Iš viso jis daugiau kalbė-
jo apie praeitį negu žiūrėjo
į ateitį. Tiesa, jei pradžioje
bolševikų vadai tikėjosi pa-
saulinės revoliucijos, dabar
Gorbačiovas jau mato kitą

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Antrąvalga

Gorbačiovo kalbos atgarsiai. - Jo pažiūra į Stalino-Hitlerio paktą. - Pasikeitimai Kinijos vadovybėje.

Rusų posakis, kad 'be pusbutelio nesuprasi', tinka ir dabartinio jų vado Gorbačiovo kalbai. Vieni aiškina, kad jis pasakė, ką galėjo pasakyti be pavojaus savo karjerai, kiti - kad jo kalba daugiau ar mažiau atitiko jo asmeniškai pažiūrai. Pvz. N.Y. Times korespondento paklaustas, Harvardo universiteto sovietų specialistas prof. Richard Pipes manė, kad kalba neatsakė sukeltiems lūkesčiams ir faktinai buvo žingsnis atgal. Jis neabejoja, kad sovietinės visuomenės liberalai jo kalba buvo labai nusivylę. Gorbačiovas nepasakė nieko, kas galėtų sukrėsti sovietų valdantį sluoksnį - nomenklaturą.

Princetono universiteto prof. S.F. Cohen tačiau teigia, kad kalba buvusi labai svarbi, nes Stalino kultas Brežnevo laikais buvo pradėjęs grįžti atgal. Gorbačiovas nuėjęs toliau už Chruščiovą, nes paneigė mitą, kad

Gorbačiovo kalba...

(Atkelta iš 1 psl.)

pasaulį, kuris, neapisant radikalių skirtumų tarp atskirų kraštų, vistiek yra susijęs tarp savęs, priklauso nuo jų sugyvenimo, yra integralus. Tai dėl pasaulio ekonominių ryšių sutarptautinimo, milžiniškos mokslo ir technikos revoliucijos, bendro pavojaus gamtai ir socialinių problemų trečiajam pasaulyje. Tom problemom spręsti Gorbačiovas nori daugiau pajėgių Jungtinių Tautų. Nepaisant viso to Gorbačiovas taip baigė:

"1917 m. spalio mėnesį mes atsiskyrėm nuo senojo pasaulio, jį atmesdami visiems laikams. Mes einame prie naujo pasaulio, **komunistinio pasaulio**. Mes niekad neturime išsukti iš to kelio.

Čia pravartu atsiminti, kad bolševikai nuvertė ne caro režimą — su juo jau susidorojo Kerenskis. Bolševikai nuvertė liberalią vyriausybę.

Permainai gana teisingai jo kalbą įvertino N. Y. TIMES. Girdi, joje yra įspėjimas Vakarams, kai Washingtonas ruošiasi jį priimti trumpam vizitui gruodžio 7 d. Gorbačiovas esąs susijęs su savo krašto istorija, kultūra ir politine sistema. Būdamas pragmatiškas jis to niekad neužmiršta. Tą patį neturėtų užmiršti ir Vakarai.

Stalinas gal nežinojo visų žiaurumu ir kad Stalino politika buvo reikalinga socializmo statybai.

Harvardo prof. Adam B. Ulam iš Gorbačiovo kalbos išveda, kad Gorbčiovas nesirengia pakeisti du pagrindinius požymius sovietinėje sistemoje, būtent, kad kompartija turi absoliučią valdžią, o pačią kompartiją kontroliuoja maža politbiuro grupelė. Anot to profesoriaus, Gorbačiovas teisingai teigė, kad Stalinas nebuvo neišsengiamas leninizmo ir komunizmo sistemų rezultatas, tačiau antra vertus - Stalinas negalėtų iškilti be kompartijos valdžios monopolio, kuri įvedė bolševikų revoliuciją.

Anot to profesoriaus, Gorbačiovas negalėjęs kitaip aiškinti Stalino-Hitlerio 1939 m. paktą, kaip reikalingą blogybę sulaikyti imperialistų puolimą iš Vakarų, visai nutylėdamas slaptą protokolą, kuriuo buvo pasidalinta Lenkija, o Pabaltijys atiduotas Sovietijai. Jei jis tai pripažintų, tai prieštara būtų tų valstybių prijungimo prie Sovietijos teisėtumui.

Prof. Pipes sakosi gavęs įspūdį, kad politbiuras buvo iš anksto supažindintas su kalba ir Gorbačiovo kolegų išpėję jį neiti per greitai ir per toli, kad tuo būdu nebūtų pažeistas kompartijos autoritetas. ***

Gorbačiovo kalbos išvakarėse - spalio pradžioje - Prancūzijos televizija ir radijas, kartu su savaitraščiu Le Point, talkininkaujant sovietų mokslininkams, pravedė 1,000 Maskvos gyventojų apklausinėjimą telefonu. Ulyse Gosset, Prancūzijos televizijos korespondentas Maskvoje, aiškina, kad daugumas užklaustųjų buvo labai atsargūs neprieštarauti oficialiai pažiūrai, tačiau pasirodė daugiau kalbų negu buvo tikėtasi - liežuviai, kaip sako prancūzai, judėjo. Dauguma sutiko, kad reikia leisti norintiems išvažiuoti iš Sovietijos - tokių buvo net 73%, - tačiau 42% pasisakė už tolimesnį laikymą kalėjimuose ar stovyklose politinių kalinių ir tik 27% norėtų jų paleidimo.

Kas yra Sovietijos svarbiausia asmenybė? 64% pasakė - Leninas, 31% - Gorbačiovas, 25% - Stalinas. Įdomu, kad 15% balsų gavo Čekos steigėjas Feliksas Dzeržinskis, kuriam pa-

garbą savo kalboje pareiškė ir Gorbačiovas.

Užklaustųjų 52% pareiškė, kad didžiausias Sovietijos priešas yra JAV, 22% - Vokietija, tik 11% laukė gerų rezultatų iš Gorbačiovo-Reagano susitikimo. 9% pasisakė prieš mirties bausmę, 53% už pasitraukimą iš Afganistano, 27% tam prieštaravo ***

Prisiminus Dzeržinskį ... N.Y. Times kolumnistas William Safire mano, kad Gorbačiovas, KGB boso Andropovo protežė, tyčia paminėjo to lenko pavardę, kad primintų partiečiams, jog politbiuras daugiau paisyti saugumo įstaigų, negu partijos biurokratijos balso. Būdinga, kad Gorbačiovas visai tylomis apėjo Stalino būdėlio Lavrenti Berija - kuris pravedė visus tuos žudymus ir kančias - pavardę. Safire išveda, kad Gorbačioviui skubiai reikalingas susitikimas su Reaganu, kad pakeltų savo prestižą namuose. Už tat jis paminėjo ne tik ateinantį gruodžio 7 d. susitikimą su Reaganu, bet ir ketvirtą, Reagano vizitą Maskvoje. ***

Beveik tuo pačiu laiku, kai Maskvoje buvo minima 70-ies revoliucijos sukaktuvės, Kinijos sostinėje posėdžiavo 13-tas to krašto kompartijos kongresas. Jis įdomus tuo, kad jo metu iš vado vaujančių vietų buvo pašalinti visi buvę vado Mao bičiuliai ir bendradarbiai. Į vadovybę atėjo nauji žmonės ir spaudai jie prisistatė ne Mao (ir Stalino) dėvėta uniforma, primenantis mūsų moksleivius ar kareivius, bet su vakarietiškais kostiumais. Kongreso metu partijos vadas, 84 metų amžiaus Deng Xiaoping pasišalino iš visų savo turėtų postų, palikdamas tačiau svarbioje kariuomenės priežiūros komisijoje.

Negalima užmiršti, kad naujas vadas Zhao Ziyang yra Dengo mokinytis ir globotinis. Jie abu nori perreformuoti partiją ir kraštą, pakęsdami daugiau privačios

■ Iš kitos pusės

Skaitydamas kitoje vietoje dabar spausdinamą Maceinienės dienoraščio ištraukų pabaigą, prisiminiau vieną vietą iš J. Keliuoties memuarų, liečiančią tą patį laikotarpį. Atrodo, kad Maceina galvojo, jog klebonijos gali būti gera jo šeimai prieglauda užėjusiai audrai praleisti, bet nenumatė sunkumų su klebonijos moterimis. J. Keliuotis, kuris nesirijo bėgti, į savo fakulteto dekaną Z. Ivinskio raginimą taip padaryti, atkirto:

"... vis dėl to aš pirmiausia esu kultūrininkas, rašytojas ir mokslininkas, o ne politikas. Tad objektyviai žiūrint jie (bolševikai) turėtų manęs ne-liesti."

Tikrovėje atsitiko taip, kad netrukus:

"... Neturėdamas kur dingti ir ką valgyti, užsuku į kunigų seminariją. Čia mane draugiškai sutinka, pakviečia apsigyventi ark. J. Skvirecko rūmų svečių kambaryje. Kitos išeities neturėdamas, šį pakvietimą priimu. Čia gaunu ir visą išlaikymą. Kartkartėmis vakarus praleidžiu seminarijos dėstytojų tarpe, su jais drauge gurkšnodamas kavą ir vyną..."

Tai gana įdomus momentas, nes kaip rašo pats J. Keliuotis, jis nuo pat jaunų dienų buvo griežtai nusiteikęs prieš dogmatinį ir racionalistinį tomizmą ir prieš bet kokį konservatizmą, kuris buvo gajus ypač katalikų visuomenėje. Jo nuomone, tik karas nutraukė kūrybinę revoliuciją visose Lietuvos gyvenimo srityse. Likimo ironija panorėjo, kad prieglobsčio jis ieškotų kaip tik 'reakcionierių' užuovėjoje. Bet ir tai buvo iliuzija. Keliuotis rašo:

"Mane įspėja, jog ir arkivyskupo rūmų sargas nepatikimas. Seminarijos vadovybei aš patariu juo nusikratyti. Bet ji jo bijo, pataikauja jam, girdo jį degtine ir savo nebūtinu jam nuolaidžiavimu bando laimėti jo palankumą. Nusivylęs aš nuvyksčiau į vienuolių pranciškonų namus, esančius žaliaikalnyje. Jie mielai mane priglaudžia. Bet greitai pastebiu, jog čia net pats vienuolyno vadovas nepatikimas ar jau išprotėjęs."

žodžiu tradicinis prieglobstis pradėjo byrėti iš vidaus. Ir jei Keliuotis buvo vis dėlto net du kartus išvežtas, to paties turėjo laukti ir A. Maceina, nepaisant netikėtos jo žmonos iniciatyvos prisitaikyti. Klaidūs buvo laikai.

(vm)

P. S. Ta pačia proga noriu atsiliiepti į Algirdo Vokietaičio laišką spalio 29 d. DIRVOS nr. Jis kaltina mane nežinojimu, kad buvo dar vienas — Jonas — Vokietaitis, kuris greičiausiai ir parašęs laišką, kviečiantį A. Maceiną į propagandos tarnybą. Vokiečių okupacijos metu aš tik trumpą laiką viešėjau Lietuvoje ir apie tą Joną iki šių dienų neesu nieko girdėjęs. Taigi, prisipažįstu kaltu. Matyti to nežinojo ir doc. Stasys Laurinaitis, kuris 'tvarkė' Maceinienės dienoraštį ir greičiausiai pats tos epochos nepergyveno. Jis įtarė to laiško autorium buvus Algirdą Vokietaitį. Populiarumas visados yra susijęs su rizika. Pagaliau ir Jonas Vokietaitis niekuo nenusikalto parašęs pro forma pakvietimą, kuris galėjo padėti Maceinai grįžti. Tokių raštų vokiečių okupacijos metu ir net bolševikams pirmą kartą atėjus buvo parašyta nesuskaitoma daugybė. Kai kurie iš jų buvo naudingi, bet priimti juos už gryną pinigą neverta.

iniciatyvos ūkiniame sektoriuje. Dabar Kinijoje ūkininkai net gali pirkti ar parduoti žemę, nors dar negali jos paveldėti.

Kaip ir Sovietijoje, didžiausia opozicija reformoms ateina iš žemesnių partijos kadry, kurių galią ir prestižą sumažina tos reformos. Kapitalistinės tvarkos - kad ir silpnas - pamėgdžiojimas jau

sudarė pasiturinčiųjų luomą, kurio labai nekenčia tie, kurių būklė dar nepasikeitė. Ateityje partija žada prižiūrėti - bet ne kiekvienam žingsnyje vadovauti - valstybės aparatą ir, vis daugiau teisių gaunanti, ūkinį gyvenimą.

Skaitykit ir plėfinkit
D I R V A

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai
grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako.

8000 PATRIOTŲ MAIRONIO MINĖJIME KAUNE

Sekmadienį, lapkričio 1 d. katalikų suruoštas Maironio 125-ųjų metų gimimo minėjimas Kaune praėjo dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 8000 asmenų.

Prel. Mačiulio - Maironio, lietuvių tautinio atgimimo poeto, tėvynės meilės dainiaus minėjimas sutraukė netikėtai daug žmonių. Lietuvių teisių gynėjai iš Lietuvos pranešė telefonu, kad po vidudienio pamaldų Kauno katedroje, prie Maironio kapo katedros šventoriuje, ir aplinkinėse gatvėse susirinko apie 3000 žmonių. Minia giedojo religines giesmes ir Maironio sukurtas dainas. Buvo deklamuojami jo eilėraščiai. Trumpose kalbose apibūdinta poeto asmenybė, katalikiškoje tikėjimo ir tėvynės meilės įkvėpta jo kūryba. Pamaldų metu **vyskupas Juozas Preikštas** prisiminė Maironį kaip kunigą ir religinės poezijos kūrėją.

Vakarinės pamaldos vyko nuo 7 val. vak. iki 9 val. vak. Jų metu prie katedros susirinko dar apie 5 tūkstančiai žmonių. Minėjimas prie Maironio kapo, su jo giesmėmis, dainomis ir poezija užsitęsė beveik iki vidurnakčio.

Pranešime iš Lietuvos pažymima, kad minėjimo

metu buvo iškeltos ir kai kurios žmogaus ir tautos teisių apsaugojimo problemos. Buvo reikalaujama garantuoti bent "persityvarkymo" ("perestroikos") politiką; kiti kalbėjojai reikalavo užtikrinti religijos laisvę, ir atstatyti Lietuvos suverenumą, kurį panaikino slapstas Stalino-Hitlerio paktas.

Milicija, kuri buvo sutelkta šalutinėse gatvėse, į minėjimą nesikišo, bet saugumo pareigūnai filmavo aktyvius manifestacijos dalyvius. Niekas nebuvo su laikytas. Apie 10 val. vakaro Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas **KAZAKEVIČIUS** kreipėsi į susirinkusią minią prašydamas, kad išsiskirstytų iki 11 valandos, nes įstatymas reikalauja nedrumsti nakties ramybės. Po šio prašymo, daugumas minėjimo dalyvių išsiskirstė. Tik apie 500 jaunuolių dar kokią pusvalandį be triukšmo tęsė minėjimą.

Piliečių teisių gynėjai Lietuvoj primena, kad nors rugpiūčio 23 d. demonstracija Vilniuje prieš Hitlerio-Stalino Paktą praėjo taikingai, saugumas iki šiol tebeterrorizuoja kai kuriuos jos dalyvius. Bijoma, kad ir po šios Maironio garbei su-

Pagaliau mus pasiekė **SVYTURIO** 14 Nr. su Maceinienės dienoraščio ištraukų pabaiga. Tą publikaciją parengęs ir komentarus parašęs Istorijos mokslų kandidatas, docentas Stasys Laurinaitis savo šios tautos įvade rašo:

Artėjant frontui, daug atvirų ir 'nelegalių' kolaboracionistų bėgo į Vakarų. Tarp pabėgėlių buvo ir A. Maceina. Šio dienoraščio autorė Julija Maceinienė su trimis vaikučiais liko Lietuvoje.

Bolševikai ją užtiko Kulautuvoje, kur ji 1944 m. rugp. 3 d. rūpinasi ateitimi:

Kokia bus mano dalia? Kokia mano vaikų? Ir kokia jo — mūsų mielojo tėtyčio? Jei negalėčiau visa tai pavesti Apvaizdai ir tikėtis Jos gailestingumo, nežinau kaip pakelčiau visa tai, kuo šias dienas gyvenu.

Nusilenkiau. Nusilenkiau Apvaizdos keliams, nes ar ne stebuklingai mus vedė iki šiol? Ar tik ji nebuš mūsų dalia kančia, kad išsiskaistintume?

Nors A. Maceina buvo smarkus Lietuvos dvasiškosios kritikas, ji ne tik pakentė, bet ir kaip jo bičiulį J. Keliutį (žiūr. Iš kitos pusės) globojo. 1940 m. rugpiūčio 20 d. Maceinienė užrašė:

Pradėjau klajoti. Antanas sakė: 'Kelkis į Zapyškį, ten Tau nieko netrūks'. Persikėliau. Susikalbėjau su kun. klebonu ir su šeimininke. Atvažiavau, ir rytą jau pasirodė, kad nepataikėme. Apsigyvenom vargonininko bute. Jis išbėgęs. Rytą nueinu pusryčių ir randu šeimininkę susinervinusią, patariančią man beveik nešdintis, iš kur atkilau. Paskui pradėjau aiškintis su klebonu ir su šeimininke drauge. Visa tai dėl maisto. Pasikalbėjimo koktumas ir dabar tebespaudžia gerkle. Nepaisant išsiaiškinimo, įtempimas neatslūgo ir vakar įvyko 'sprogimas'. Pasirodo, zakristijono žmona aną rytą papasakojusi, esą aš pasipiktinusi valgiu, norinti saldaus po pietų ir p. p. Klebonijos pletkos visai išgalvotos, nes aš su ta ponija zakristijoniene net nesimačiau! Panelė šeimininkė įsižeidė, juo toliau, juo įsižeidimas plito, ir per porą dienų pasidarė, kad aš nebedrįsau eiti virtuvėn...

rengtos taikingos manifestacijos neiškiltų nauja teroro banga. (ELTA)

Maceinienės dienoraštis (4)

Vytautas Meškauskas

Už poros dienų, rugp. 22 d., pastebėta:

Vakar buvau Kaune... Jau Kaunas, ir jėzuitai, ir gerasis mūsų Tėvelis Gruodis (Jėzuitas, Kauno kunigų seminarijos profesorius). Jis klausė manęs, kai pasakoju savo nuotykius Zapiškyje. Jis visa tai jautriai pergyvena, jo pasikeičia veidas ir eina balsas iš pat širdies: 'Tai mūsų klebonijų nelaimė'.

Rugp. 28 d. jau pasirodo abejonės:

...Tėvelis Gruodis turi rūpintis seminarija. Ant jo pečių užgriūvo vėl didelė našta. Juk visi pabėgo. Beveik visa kūrėja, abu vyskupai Tad jam darbo iki kaklo. O jis gyvas ir energingas. Jei būtų Antanas — paimtų jį seminarijon dėstyti. Mintis įkyri lenda į galvą: ar nepasiskubinta, ar nepasiskubinta?

Už metų 1945 m. spalio 9 d., vėl gyvenant Kulautuvoje, dienoraštyje atsispindi partizanų problema:

...Štai toks ryškus veidas prieš mane. Lyg sėdėtume dabar čia abudu prie šito, štai, stalelio. Tai Jokymas M... Jis buvo pirmas apylinkėje ūkininkas. Jis — bažnyčios komiteto pirmininkas. Jis — pirmasis giedorius... Visur bažnyčioje, laidotuvėse. Toji jo gyvenimo pusė aiški ir be priekaištų. Be priekaištų ir jo sodyba, ir gražus jaunas sodas aplinkui, kurį mačiau žiedų apipiltą, kvepiantį, bitėms duzgiančią...

Ir kodėl jis pradėjo tas baisias avantiūras tėvynės vardu? Pradėjo? — o gal tėsė. Gal jį stumė į tai intensyviai varomas samagonas? Juk jis nesidrovėdavo jį varas.

Dabar jo nėra... Nebėra Jokymo. Ir paėmė jį, lyg banditą, — taip tuo vardu jis ir buvo vadinas...

Jis organizavo partizanų. Jie tėvynės vardu daug skriaudęs padarė apylinkėi...

Pagaliau dar už metų 1946 m. gruodžio 7 dienoraštis, jei patikėti Laurinaičiui, ir baigiasi įrašu:

...Visas laikas bėga taip greitai ir sykiu yra toks ilgas. Bet žinau, kai mano dienos pribręs pjūčiai, atrodys, tarsi nebuvau gyvenusi... Pasakiau sau: nebėra nieko iš to, kas būta... Taip turi būti, kad nesvajočiau, ir vėl nepradėčiau statyti namų ant smėlio.

Laurinaitis iš savo pusės taip užsklendžia:

Ir pradėjo ji statyti namus ant tvirtesnio pamato J. Maceinienė pradėjo dirbti ir mokyti vaikus. Kauno meno mokykloje ji dėstė meno istoriją ir prancūzų kalbą, dirbo dailininke Kauno dailės kombinate, menotyrininkė konsultante Vilniaus Modelių namuose. Bet turbūt daugiausia jėgų ir sugebėjimų atidavė Grožinės literatūros leidyklai, kur išvertė užsienio rašytojų, daugiausiai prancūzų kūrinių, bendradarbiavo 'Literatūroje ir mene', 'Lietuvos pionieriųje'... 1967 m. 'Jaunimo gretų' žurnalas, nenurodydamas autorės pavardės, išspausdino keletą čia spausdinamo J. Maceinienės dienoraščio ištraukų.

Tas ištraukas tada komentuodamas tūlas E. Žeruolis rašęs:

O gal pati dienoraščio autorė atsilieps. Vyras toli nuo jos, užsienyje. Jos vaikai išaugo. Jie geri tarybiniai piliečiai, dirba savo liaudžiai.

Žurnalo redakcijai Maceinienė paaiškino:

Praėjo daug metų nuo to laiko, kai rašiau tuos sąsiuvinius. Per tuos metus, atnešusius tiek daug gyvenime pakeitimų, juk negalėjo neįvykti pakitimų kiek mąstančio žmogaus sąmonėje... Jei būčiau pasilikusi užkietėjusi ir užsispyrusi savo reakcijoje, jei būčiau nenorėjusi matyti akis bandančios tiesos apie socializmą, gal ir vaikai nebūtų išaugę doriais tarybiniais piliečiais.. Juk, šiaip ar taip, turėjau jiems nemažos įtakos.

Dabar dėl vyro. Jis pasitraukė, suklaidintas šmeižtu apie Tarybinę Sąjungą. Daugeliu šmeižtų turbūt tiki ir dabar... Žinoma, labai norėčiau, kad jis grįžtų ir savo akimis pamatytų, kaip iš arti atrodo marksizmas socializmas.

Anot Laurinaičio:

Lietuvoje pasireiškęs kaip katalikiškas modernistas, Vakaruose A. Maceina evoliucionavo į dešinį. Jo visuomeninės filosofinės pažiūros tar nauja klerikaliam anti-komunizmui grįsti... Juliją Maceinienę tarybinis gyvenimas išgelbėjo iš imperializmo plebėjų likimo. Kaip tvirtina J. Maceinienės sūrus Augustinas, pokario metais, su-

(Nukelta į 4 psl.)

Maceinienės dienoraštis...

(Atkelta iš 3 psl.)

sidūrusi su klerikalų, nacionalistų veidmainišku mu, antiliaudine veikla, ji nutraukė bet kokius ryšius ne tik su jais, bet ir su religija, įveikė nacionalistinės ideloo gijos varžtus...

Julija Maceinienė, jos sūnūs Augustinas, Saulius, duktė Danutė tapo aktyviais naujos, socialistinės Lietuvos gyvenimo dalyviais ir kūrėjais.

Įdomu, kad ŠVYTURYJE ne žodelliu neužsiminama apie Julijos vizitą pas vyrą Vokietijoje, kurį jau anksčiau iš jo žodžių aprašėme šioje straipsnių eilėje. Juk toks žygis neprieinamas eiliniam Sovietijos piliečiui, ypač dar 1955 metais. Maceinai tai sukėlė visai pamatuotų įtarimų. Jis jai pastebėjo, kad ji kalbanti kaip visi bolševikų laikraščiai rašo, bet ji ji i tikinėjusi, kad ji kalbanti visai laisvai, pridurdama — "jei netiki, einam į bažnyčią, ir aš prisieksiu." Kažin ar taip kalbėtų žmogus, atsisakęs nuo religijos. Ar tai buvo tik vaidyba?

Kai už penkiolikos metų profesoriaus bičiuliai norėjo jį suvesti su viena ponija iš Lietuvos, A. Maceina labai juos išbarė savo 1970 m. liepos 27 d. laišku:

"... Dar kvailiau atrodo, kad Jūs ėmėtės iniciatyvos suvesti aną į studijų sąvaitę atvykusią sovietinę poniją tarškaliene (taip aš ją vadinu dėl jos šnekėjimo būdo, o be to jos kaip ponios pavardės nė nežinau), su manimi... Nejaugi esate tokia naivi, jog tikite, kad ji man norėjo tik papasakoti apie mano Augustiną? Tur būt girdėjote jos tarškala per telefoną nes, atrodo, stovėjote šalia jos. O jei negirdėjote, tai galiu

jums štai ką pranešti:

a. apie Augustiną ji man nepapasakojo nieko, ko aš jau nebūčiau žinojęs iš kitų ir tai jau žymiai anksčiau. Vieną dalyką ji man patikslino, kad antroji Augustino žmona yra ne jo 'pirmoji meilė', kaip buvau manęs, bet 'trečioji', apie kurią man ana tarškaliene girdama daug dėstė. Bet kaip nuostabu! Kai staiga paklausiau Augustino žmonos vardo, ponija užsikirto ir pasakė nežinanti.

b. Ji primygtinai norėjo, kad aš įduočiau per ją Augustinui savo knygų, nors jai pabrėždamas pasakiau, kad mano knygos religinio turinio. Tada man ji kažką vapaliojo esą aš esu rašęs ir apie graikų filosofiją: matyt, jai kas apie mane informavo, deja, nevisai tiksliai. Be to, ji labai gerai žino, kad religinės knygos yra laikomos propaganda ir kad jų nei įvežti nei laikyti nevalia. Jei ji Augustinui jų ir nuvežtų, kaip Augustinas galėtų kam išaiškinti, iš kur ir kaip jis yra jų gavęs. Kam reikia sudaryti žmogui pavojų?"

Tas klausimas nušviečia tikrą padėtį. Gal dabar jau kiek kitaip, tačiau anais laikais bet kokie ryšiai su giminėm užsienyje galėjo sukelti NKVD, vėliau KGB, įtarimo. Ir toje 'socialistinėje' santvarkoje įtarimo užtenka, kad turėtum didžiausių nemalonumų. Juk ne ji e turi įrodyti, kad tu 'kaltas', bet tu turi jiems įrodyti, kad esi nekaltas.

Nors ir lieka neaišku, tačiau atrodo, kad toje kontaktų su Maceina ieškojimo istorijoje iniciatyva priklausė jo žmonai, o ne saugumo biurokratams. Dėl to jai priklausio, kaip šiame krašte sakoma, kreditas...

COALITION FOR CONSTITUTIONAL JUSTICE AND SECURITY

National Headquarters
25108 Marguerite Pkwy., Suite B-245
Mission Viejo, CA 92692

Washington Bureau
P.O. Box 11134
Arlington, VA 22210

(714) 859-0340 • (703) 243-1261

1987 Rugsėjo 15, 1987

I VISUS LIETUVIUS:

Iki šiol OSI ir Sovietų Sąjungą išdeportavo du išpilietintus amerikiečius. Fedorenko ten sušaudytas, o Linno tikrąją mirties priežastį žino tik KGB. Tam pačiam likimui artimoje ateityje OSI yra paskyrusi dar 20 vad. "karo nusikaltėlių".

Deportavimas Sovietų Sąjungon kriminaliniais nusikaltimais apkaltinto žmogaus be Amerikos kriminalinio teismo sprendimo yra valdžios smurtas prieš individą. Deportavimas baltiečio yra dažnai kartojamo okupacijos nepripažinimo principo pažeidimas. Nė viena kita civilizuota, demokratinė valstybė šitaip karo nusikaltimais apkaltintųjų problemos nesprenžia. Jungtinės Amerikos Valstybės sudaro išimtį.

Kokios jėgos slepiasi už šio valdžios vardu vykdomo smurto, gali pailiustruoti OSI Vice-direktoriaus Michael Wolf is sovietų ambasados Washingtono aukšto rango diplomato Vadim Kuznetsov bendras pareiškimas, kad Karl Linno deportacija mirčiai buvusi OSI ir Sovietų Sąjungos bendradarbiavimo "apvainikavimas".

Bet Sheru-Wolffu-Kuznetsovų pergalė dėl Karl Linno susirėmimo nebuvo lengva. Jei nebūtų priešintasi, tai ne dešimtys, bet šimtai apkaltintųjų jau būtų buvę išsiųsta mirčiai ir Sovietų Sąjungą. Dabar OSI išmetė daug milijonų mokesčių mokėtojų pinigų, kol pasisėkė išdeportuoti du asmenis, kuriu kaltę neįrodyta kriminaliniuose teismuose. Gražios sumos nuėjo į OSI advokatų kišenes.

Visuomene klaidina tie žodiniai veikėjai, kurie skelbia, kad mūsų pasipriešinimas OSI savivalei iki šiol buvęs nevaisingas. Iš tikro, sunkiose sąlygose pasiekta daug. Koalicijos pastangomis OSI vykdomą neteisę viešumą kelia žymūs Amerikos žurnalistai, atvirą žodį jau sako JAV Kongreso nariai, viešąją opinią veikia Koalicijos veikėjų diskusijos su opozicija spaudoje, radijo ir televizijos programose. Šiuo reikalu pasiekta Teisingumo departamento patį viršūmė ir gautas osininkų grupei nepavalduis Teisingumo departamento ryšininkas.

Šiuo metu Koalicija koncentruojasi į du svarbius projektus:

UŽVESTI KOLEKTYVINĘ BYLĄ PRIEŠ OSI IR JOS VADOVUS ir PRADEDIMA AKCIJA JAV KONGRESE PRAVESTI ĮSTATYMA, KAD APKALTINTŲJŲ KARO NUSIKALTIMAIS BYLOS BUTŲ SPRENDŽIAMOS AMERIKOS TEISMUOSE pagal kriminalinių bylų procesus su prisiekusiais teisėjais/jury trial, valdžios apmokamais advokatais-gynėjais ir Amerikos teismuose apklausinėjama liudininkais.

Prieš OSI byla ir įstatymo projektą paruošė patyrę ekspertai. Jų reikia ir projektams įvykdyti. Ekspertams ir teisiniams procesams reikia stambių lėšų. Centais kovos prieš valdžios finansuojamą ir Sovietų Sąjungos bei "special interest groups" remiamą jėgą nelaimėsime.

DIDESNĖS SUMOS REIKIA ŠIANDIEN. PRAŠOME AUKŲ KIEK GALINT DIDESNIŲ. SIŪSKITE ŠIANDIEN. CCJS YRA: EDUCATIONAL, NON-PROFIT, TAX EXEMPT ORGANIZACIJA IR GALI DARYTI "LOBBYING".

Antanas B. Mažeika
Antanas B. Mažeika, CCJS Pirmininkas

išgyvenimo visokiose aplinkybėse srityje. Iš žinomos ateitininkės į saugumo patikėtinius! Kitaip gal ir negalėtų išgyventi.

Nuliūdina tačiau Maceinienės atsakymas 67 metais į 'Jaunimo gretų' redakcijos pagirimą už gerą savo vaikų — tarybinių piliečių išauginimą. Ji tada rašė: "Bet ar tai nesuponuoja mano auklėjimo darbo!" Kažkaip smagiau būtų manyti, kad ji kaip motina, nors ir dideliame varge, su-

gebėjo įskiepyti savo vaikams kibirkštį ko nors aukštesnio už komunistinį socializmą, kuris pareikalavo ir "glasnos'tės" ir "perestroikos". Gal taip ir buvo, tik nežinome šiame mūsų pasaulyje.

BOSTON

AKT. H. KAČINSKO MIRTIES METINĖS

Rugsėjo 28 d. sukako metai, kai Floridoje mirė akt. Henrikas Kačinskas, eidamas 84-siuos metus, anksčiau gyvenęs ir vaidinęs Bostone, kur tebegyvena jo brolis komp. Jeronimas Kačinskas. Tas liūdnas metinės per radiją plačiai paminėjo Petras Viščinis lapkričio 1 d. Laisvės Varpo laidoje, o komp. Jeronimo Kačinsko rūpesčiu tą pačią dieną šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios už akt. Henriko Kačinsko sielą. Mišių metu grojo komp. Jeronimo Kačinsko suorganizuotas instrumentinis trio, kuriame dalyvavo lietuaitė smuikininkė Linda Veleckytė iš Chicagos, baigianti smuiko meno studijas Bostone pas prof. J. Marzurkevičių.

Laisvės Varpo laidoje akt. Henrikas Kačinskas iškeltas pavyzdžiu retėjančios mūsų vyresniosios kartos, kuri nepriklausomai Lietuvoj buvo pasiekusi

įvairiose srityse didelių aukštumų ir gražių laimėjimų. Tos kartos retėjimas yra juo skaudesnis, kad neturime prieauglio, kuris galėtų ją pavaduoti.

Apie akt. Henriko Kačinsko darbą Amerikos Balso lietuvių skyriuje kalbėjo buvęs ilgametis to skyriaus vedėjas Alfonsas Petrutis. Jis išryškino akt. Henriko Kačinsko įnašą į vaidinimų ir specialių programų Lietuvai ruošimą, naujų radijo tarnybos darbuotojų apmokymą ir pranešimus ypatingomis progomis, kaip Lietuvos atstovo Povilo Žadeikio mirtis. Alfonso Petručio kalba iliustruotas ištraukomis iš akt. Henriko Kačinsko įkalbėjimų. Jam skirta programos dalis baigta jo atliekamu Kazimiero Sapiegos monologu iš Balio Sruogos dramatos "Kazimieras Sapiega".

CABINET MAKER
For custom cabinet shop in Warren area. 5 years professional experience. Layout, cut up assemble, install. Good reference. Wage based on demonstrated skill. 313-754-4270. (38-44)

SEWING MACH OPRS.
Leading sportswear mfg. loc. in the Port Jersey Development, requires exp. sewing mach opers. RECEIVE A \$100 BONUS AFT. 4 WEEKS OF EMPLOYMENT. Apply in person Mon.-Fr. 7:00 a.m. — 3:00 p.m. at 111 Port Jersey Blvd. J. C. Call 201-435-3307 for directions. (37-43)

FORELADY/FOREMAN
Flat knitting machine mechanic. Call Yury. 201-484-0037. (40-42)

Dėkojame Jums kurie

mirus a.a. Kotrynai Steponaitytei Marijošienei
apsupote mus savo gerumu ir užuojauta per šermenis ir laidotuves, atnašavote šv. Mišias, giesmėmis, pamokslu ir maldomis guodėte mirusiąją išlydinčius.
Jūs užjautėte mus laiškais, gėlėmis, per spaudą ir radio valandėles. Ačiū už žodžius, liudijančius mirusiosios reikšmę Jums.
Esame dėkingi už Jūsų dosnumą, kuris siekia ateitį per šv. Mišias, kurių tiek daug bus atnašaujama už mirusiąją, ir už aukas, tebeplaukiančias Kotrynos Marijošienės vardu, kurios remis jos pamėgtą darbą su jaunimu Neringos stovyklose.

Vytautas Marijošius
dukros ir sūnus su šeimomis
seserys Lietuvoje, Šveicarijoje, Australijoje, Amerikoje

KŪRYBA IR MOKSLAS

Jolita Kavaliūnaitė

SKEVELDRŲ žmogus ir jo pasaulis

Žodis romano sutiktuvėse Clevelande

Aurelijos Balašaitienės 1987 metais Vilties leidyklos išleistas romanas **Skeveldros** atveria skaitytojui lietuvių dvarininkų šeimos gyvenimą per dešimt dramatiškų mūsų tautos gyvenimo metų — nuo 1939 metų antrojo pasaulinio karo išvakarių iki 1949 m. lietuvių, pabėgusių nuo bolševikų, emigracijos Amerikon.

Šiame romane, kaip ir dažniausiai grožinės literatūros kūrinys, centre yra žmogus.

Žmogus yra ir pirmojoje — ekspozicinėje scenoje. Stovi jis New Yorko uoste laisvės statulos šeėlyje, kuris čia tarsi įgyja ir simbolinės reikšmės: laisvė, kuri pasitinka, ir vergija, nuo kurios bėgama.

Prie šio žmogaus ir jo gyvenimo kelio vingių ir kryžkelių realiam tautos istorijos dramos fone ir sustosime. Tai Steponas Plaškevičius su savo mažamečiu sūnumi. Jis čia geografinėje ir istorinėje savo gyvenimo kelio kryžkelėje: tarp dviejų — tarp senojo ir naujojo — pasaulių, tarp praeities ir ateities.

Jo mintys grįžta į praeitį ir tiesiasi į ateitį: "mintyse", romano žodžiais, "sugrįžo Sangailiai, tėvas, daktarė Elena, Margarita, Vytkas — jo prisiminimų pyknės praradimų simboliai. Kiek gali pakelti žmogaus širdis? Kiek dar gyvenimas iš jo pareikalaus?" (p. 11).

Po šio trumpo dramatiško prologo, kur keleivio žingsniuose pasigirsta likiminiai jo gyvenimo kelio aidai, skaitytojas nukeliamas į tolimą praeitį, į Stepono protėvių žemę, kur atsiskleidžia Lietuvos miesto ir kaimo gyvenimas, jo vaizdai, jo garsai ir jo kvapai. Čia ir įvairių luomų gyventojai: dvarininkai, miestelėnai, ūkininkai, profesionalai ir eiliniai darbininkai. Šio pasaulio geografinis ir romano struktūrinis centras — Sangailių dvaras, Plaškevičių šeimos protėvių žemė. Iš čia spinduliuoja jų keliai ne tik į miestą, į Kauną, bet net ir į užsienį — į Austrijos sostinę. Sangailiai čia taip pat ir veikėjų dvasinės stiprybės centras: "Sangailiai visada buvo ir liks mano šeimos šventovė", (p. 14) aiškina Stepono tėvas Anicetas savo žmonai Elenutei. Jų, dvarininkų, šeimos ir jos vertybių tęstinumas svarbi misija: "O mes, Plaškevičiai,

turime būti stiprūs, kaip mūsų protėviai", daug vėliau moko Steponas savo vienintelį sūnų ir Plaškevičių šeimos įpėdinį (p. 7).

Jų gyvenimo ritmas harmoningai susiliejęs su besikeičiančiais metų sezonais ir jų šventėmis. Jos suburia veikėjus jaukiame Sangailių dvare, kur iš virtuvės sklinda aromatingi ir viliojantys kvapai, kur girdisi mėnesienos sonatos aidai ir harmoningų dainų melodijos, kur rafinuotais komplimentais palydimi žmonių santykiai (pvz. Elenos vardas išsiskiria palyginimu su gražiąja antikinės graikų literatūros senosios Trojos Elena) ir kur skoningai apsirengę veikėjai diskutuoja meno, kalbos ir mokslo klausimus.

Savo ritmu, turiniu ir šiek tiek tonu romanas skiriasi į dvi dalis. Pirmoje romano dalyje Sangailių šeimos nariai — patriarkas Anicetas, jo brolis Valdemaras ir Aniceto sūnus Steponas atsiduria savo gyvenimo kelio kryžkelėje. Jie visi trys sukuria šeimas ir žiūri su viltimi į ateitį. Po penkiolikos metų našlystės Anicetas veda pasišventusią ir talentingą daktarę Elenutę, jo sūnus medicinos studentas Steponas veda mokytojos profesijai besiruošiančią studentę Margaritą, o Valdemaras — ilgai ieškotą ir galų gale Austrijoje surastą idealią moterį Anneliesę. Tačiau ši gyvenimo idilija niaukiasi — apstemta. Ir giedras jos dangus šurpiai sudunda artėjančių Hitlerio ir Stalino politinių ir karinių žygių garsuose. O antrojoje romano dalyje šios šeimos ir idiliškos jų svajonės karo audrose subyra į skeveldras.

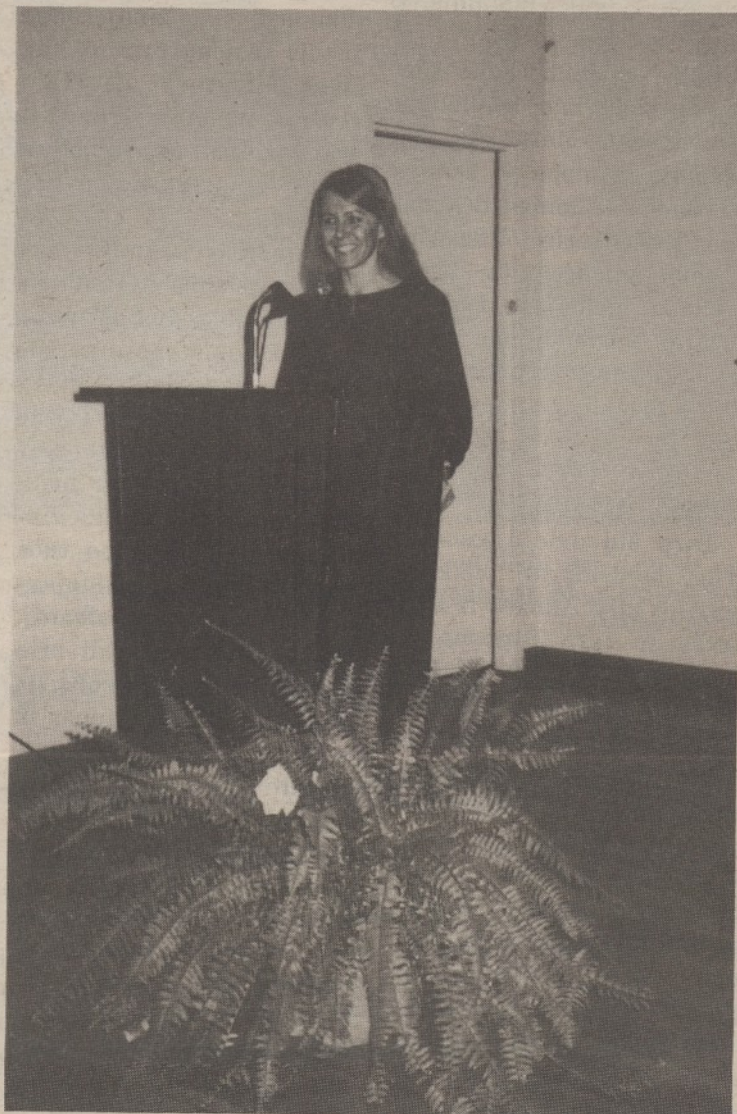
Plaškevičių šeimos gyvenimas paženklintas, pasiskolinant vaizdžių autorės metaforą, gyvenimo sūku-

riais, antrojo pasaulinio karo audromis, išraunančiomis juos iš jų gimtosios žemės, išblaškančiomis į tolimus pasaulio kraštus, sudrumstančiomis jų gyvenimo vientisumą. Romano metaforinis pavadinimas **Skeveldros** kaip tik ir išreiškia šį idealios šeimos suskilimą, išsisklaidymą ir subyrėjimą. Ir tai kompozicine — ir likimine — prasme yra ir romano tema.

Vienas po kito romano veikėjai pajunta savo gyvenimo skaudžią dalį. Per pirmąją bolševikų okupaciją, uždarius Lietuvos sienas ir negalint nei sūnui, nei broliui grįžti namo, Anicetas giliai nujaučia ateinančią dar didesnę tragediją: "Kodėl negalime būti visi kartu tokiose sunkiose valandose?" protestuoja jis prieš tokį žiaurų likimą. "Mano gyvenimas, sklindinas laimės ir šeimyninio džiaugsmo, pradeda byrėti į skeveldras". Jo brolis Valdemaras, ieškomas Vienos policijos už žmogžudystę, palieka mylimą žmoną Austrijoje: "Mano gyvenimas yra be ateities", skundžiasi jis. "Mano dvasios viduje tik skaudžios skeveldros..." Stepono žmona Margarita, atsiskyrusi nuo savo vyro, taip pat giliai pergyvena savo likimą: "Tik po keleto metų susitikome", sako ji Steponui, namuose radę praeitų dienų skeveldras" (p. 322). O Steponas ryžtasi kurti ateities gyvenimą savo sūnui Linui Amerikoje: "Ar joje iš skeveldrų pavyks sulipdyti naują gyvenimą, iš praradimų keliaujant į bauginančią nežinią?" (p. 424).

Karo audros sudrumsčia ir kitų, šalutinių, veikėjų gyvenimą. Lenkijos kariuomenės kapitono Adomo Janovičiaus, vedusio žydiško kraujo turinčią moterį Zosę, šeima skaudžiai nukentėja nuo nacių. Nuoširdžiai prisirišusios ir motiniškai besirūpinančios Plaškevičių šeima šeiminkė Pranutė baigia savo gyvenimo dienas žiauriai parblokšta išbrovusių enkavedistų Elenutę vežti į Sibirą. Ją pavaduojančios jaunystės, bet ne mažiau prisirišusios tarnaitės Jūzės šeima taip pat subyra. Panašus likimas ir Vandos šeimos, su kuria Steponas bėga.

Ir toks romano veikėjų gyvenimo nepastovumas palyginamas su "jūros bangavimu" (p. 317), o dra-

Prof. Jolita Kavaliūnaitė.

J. Balašaitytės nuotr.

matiški jų gyvenimo įvykiai — su "audromis" (p. 367) ir "sūkuriais" (p. 423).

Ir ši gamtos naikinančių jėgų — audros — metafora susumuoja nesukontroliuojami siaučiančias jėgas, prieš kurias žmogus pasijunta mažas ir visiškai bejėgis.

Ir jų pasėkmėje žmogus pasijunta be identiteto, nežmogintas: "Dabar viskas taip susimaišė, kad kartais pamirštu kas esąs", skundžiasi Steponas Vandai. O Vanda glaustai nusako šių gyvenimo "audrų" pasėkmes: "Tokia mūsų žemės maišatis nužmogina žmogų, išsiskaido jame pačius žemiausius instinktus, nualina dvasines jėgas..." (p. 367). Ir ji pati jaučiasi "lyg būtų nustojusi būti žmogumi" (p. 367). Ir Steponas vėliau tai pabrėžia žodžiais: "Žmogus žmogui žvėrimis tapęs" (p. 302), kuriuose suaidi per pasaulį keliaujanti romanų dramaturgo Plauto mintis: "Homo homini lupus est" — žmogus žmogui vilkas.

Ir žmonės, kurių "žemiausieji instinktai" atsipalaiduoja nuo bet kokių varžtų, tampa naujosios komunistinės "rojaus" tvarkos instrumentais. Godumas motyvuoja prieš tai buvusio sąžiningo Sangailių dvaro ūkvedžio Petro Amolio įžulumą atimant ūkį iš teisėto savininko Aniceto Plaškevičiaus: "Dabar prasideda liaudies valdžios gadynė", sako jis. "Nepyk, drauge Plaškevičiaus. Kiekvienas

žiūri savo kailio. Ir aš neiki. Jei ne aš, tai kiti, svetimi, tuo pasinaudos. Nepyk. Aš ant paties jokio skundo neturiu" (p. 246). O kerštas motyvuoja žydą, kuris, atstumtas Elenutės, tremia ją su jos kūdikiu į Sibirą. Ji su kitais įgrūsta į gyvulinius traukinio vagonus — "žmogiškasis krūvis, išplėštas iš savo tėvų žemės, tragiškas ir realus žmogaus nežmoniško žmogui įrodymas".

Margarita protestuoja prieš tokį savo likimą: "Kodėl, Steponai, mudu gimėme tokiam baisiam laikui, kad laimei ir gyvenimo džiaugsmui nebėla vietos?" (p. 322). Ir žydų persekiojimas ir naikinimas nesuprantamas: "Už ką jiems tokia Dievo bausmė? Už ką? (p. 319), kitas veikėjas protestuoja prieš neįsitarnautą likimą.

Šis "likimo pasmerkčių" žmonių gyvenimas atrodo ypač neteisingas, kad Sangailių dvaro šeiminkai ir jų pasirinktos žmonos spinduliuoja nepaprastu gerumu ir retu dvasios kilnumu. "Tai nuostabi moteris su nepaprastais dvasinių ir fizinių jėgų ištekliais", kalba apie savo antrąją žmoną Anicetas. "Ji niekada nesi-skundžia, vis dar priima ligonius, apylinkėje ji lyginama "su įvairiomis šventomis moterimis pradedant šventąja Kotryna" (p. 156). Valdemaras ne tik ją bet ir savo brolių laiko idealiais: "Jis ir daktarė Elena", sa-

(Nukelta į 6 psl.)

SKEVELDRŲ žmogus ir...

(Atkelta iš 5 psl.)

ko jis, "tai du žmonės, kurie išskyla aukščiau minios, kaip reti deimantai" (p. 159). Nemažiau kone dieviško pagyrimo susilaukia Steponas ir Margarita. Už slėpimą ir globą jo šeimos kapitonas Adomas dėkodamas jiems: "Jūs nuostabūs žmonės" (p. 320). Vėliau, gelbėjęs žydiško kraujo berniuką nuo nacių persekiojimo Steponas, romano žodžiais, "visų mėgiamas ir populiarius gydytojas, tapo beveik herojiška figūra" (p. 412).

Tarp šių dviejų generacijų suidealintų veikėjų porų — tarp Aniceto ir Elenutės ir tarp Stepono ir Margaritos sunku išivaizduoti bet kokį konfliktą, kylantį dėl skirtingo jų būdo. Ir tikrai — jų šeimyninis gyvenimas idealus, pasižymintis harmonija, nesuvalyruojančia meile, darniu sugyvenimu, vieno kitam pasiaukojimu. Net ir joks generacinis konfliktas, kuris gresia iškilti tarp tėvo, norinčio, kad jo sūnus, kaip ir jis pats, skirtų savo gyvenimą protėvių žemei, tapdamas Sangailių dvarininku, neužsimezga. Mylintis ir užjaučiantis tėvas, kad tai ir pergyvena, negali nesuprasti savo sūnaus noro tapti daktaru ir jį išleisti testų studijų į Vieną. Nėra nei socialinio pobūdžio konflikto, kuris galėtų iškilti dvarininkui vedant ūkininko dukrą, ypač todėl, kad Elenutės sielos kilnumas ją paauskština. Net pagaliau ir Steponas neabejodamas veda geležinkelio darbininko dukrelę, nors tai pajunta Sangailių šeiminkė Pranutė, kuriai daug sunkiau priimti naują šeiminkę. Tačiau Pranutės neabejojamas nusilenkimas savo pono valiai priveda prie žemos kilmės moters priėmimo Sangailių šeimon. Žinoma, jos abejingumas, kuriame atsispindi visuomenės nusistatymas, tik labiau iškelia šio dvarininko kilnumą. O romano veikėjai vieni kitais džiaugiasi ir negali atsidžiaugti. "Bet kilnios dvasios didingumas ir asmenybės vertė", sako Anicetas Elenutei, "bent mano akyse, priklauso ne nuo gimimo vietos, bet nuo asmens įnašo į jį supančią aplinką". O ji jam: "Tu nuostabus, Anicetai" (p. 156).

Šiuo atžvilgiu daug idomesnis ir dramatiškesnis Valdemaro gyvenimas. Jis skaudžiai nusivilia daug metų ieškota idealia moterimi — austre Anneliese, po vestuvių supratęs jos savanaudiškumą ir ambiciją: "Nė kiek neabejoju", aiškina Valdemaras Steponui, "kad mudu su Anneliese galėtume būti laimingi daugelį metų, jei mano diplomati-

nė karjera kiltų, mano piniginė pilnėtų, mano Sangailių dalis banke neštų palūkanas" (p. 234). Tačiau jis dėl to nenustoja jos mylėti. Ir ta meilė — jo gyvenimo našta: "Tragedija yra ta, kad aš Anneilese myliu" (p. 336), kalba Valdemaras.

O meilėje — ir tik meilėje — ieškoma ir randama laimė. Tik vedus Elenutę, po penkiolikos metų gedulo Anicetas atsiskleidžia gyvenimo džiaugsmui. Ir šią jo transformaciją pastebi šeiminkė Pranutė: "Ir man, senai, būdavo graudu žiūrėti į poną, vieną po tuos didelius namus slankiojantį, su dvasiomis kalbantį. Būdavo, stovi ar sėdi prie savo ponios paveikslo... Dabar ponas toks jaunas ir smagus". Kaip ir jų ponas, Sangailių ūkis prašvinta ir pagyvėja. Kalėdas švenčiant su Elenute "Sangailiuose buvo linksma. Skambėjo muzika, klegėjo svečiai" (p. 132). Taip pat ir Steponas siekia įprasminti savo gyvenimą vesdamas Margaritą. Artėjant karui, nelaukdamas savo studijų galo, jis jai peršasi: "...tai naudokimės šia diena, žiūrėdami į kiekvieną dieną kaip dovaną iš dangaus" (p. 120).

Meilės savoka romantiška — gili ir susieta su kančia ir amžina: ji lemties skirta ir reikalauja sau pasiaukojimo ne tik šiame gyvenime, bet ir po mirties. "Tavo tėvas vedė gan jauną", kalba Valdemaras savo broliui, "o jo nepaprastai meilė žmonai, tavo motinai, gerokai apgriovė jo gyvenimą, jos netekus" (p. 107). Taip pat ir Steponas išlikęs ištikimas savo žmonos Margaritos prisiminimams pajunta gilų skausmą prasilenkęs su laime: "Mano šeimos gyvenime viskas ateina per vėlavimą..." sako jis Vandai, "tik dabar, kai praradimo naujas skausmas nubudo širdy, suprantu, kad tave myliu ir mylėjau visus mūsų buvimo stovyklose metus" (p. 423). Valdemaro gyvenimas taip pat palaužtas meilės: "Mylėjau Anneliesę, ilgėjau jos", sako jis, "Vienoje paliko dalis manojo aš. Būna tik vegetuoti ir daukti gyvenimo pabaigos" (p. 406).

O konfliktas tarp pasyvios suromantintos meilės ir aktyvios gyvenimiškos meilės dramatiškas. Anicetas myli Elenutę, bet išvykstant jai studijuoti į Vieną, nepasiperša. Tai jis giliai pergyvena: "Elenute... Elenute..." mintyse jis ją šaukia. "Kodėl aš tavęs nesulaikiau? Kodėl tave išleidau į tolimas, svetimas šalis nežinia kokios laimės ieškoti?" (p. 31).

(Bus daugiau)

Jeronimą Cicėną atsisveikinant

1987 m. spalio 21 d. Iowa valstijoje, Sioux City pasimirė Jeronimas Cicėnas.

Tai vidurinės Amerikos vietovė, kur nedaug gyvena mūsų tautiečių, ir čia įsikūręs J. Cicėnas jau ilgą laiką būdavo tik retas svečias mūsų spaudos puslapiuose. Velionis per pastaruosius porą dešimtmečių sunkiai sirgo, kęsdamas didelius fizinius ir dvasinius skausmus. Žmona Nelė Cicėnienė, ištikimai ir pasiaukojančiai globojusi ligonį Jeronimą, šių eilučių autoriui neseniai rašė laiške: "Jau 21 metus Jeronimą kamuoja vis blogyn progresuojanti Parkinsono liga... Jau trys metai, kai guli lovoje ir vis silpnėja. Gyvena tik prisiminimų nuotrupomis".

J. Cicėno pasitraukimas iš lietuviško darbo buvo didelis nuostolis lietuvių spaudai ir literatūrai — visiems lietuviams, o ypač vilniečiams. Jis buvo aukštai išsilavinęs, brandus rašytojas ir žurnalistas, anuomet okupuoto Vilniaus krašto itin reikšmingas kultūri-

ninkas, uolus kovotojas už lietuvių teises. Vilniui vėl tapus Lietuvos sostine, Cicėnas natūraliai įsijungė į bendrąsias lietuvių kultūrinių gretas; vėliau antinacinės ir antisovietinės rezistencijos dalyvis, visad aktyvus Europos ir Amerikos lietuvių laikraščių bendradarbis (kol sveikata leido). 1944 m. pasitraukė Vakarų Vokietijon, čia redagavo laikraštį "Kelyje Tėvynėn", daug rašė "Mintyse" ir kituose leidiniuose. 1948 m. gale atvyko į JAV, kurį laiką pagyvenęs Omahoje, Nebr., vėliau persikėlė į Sioux City.

J. Cicėnas gimė 1909 m. liepos 24 dieną Vilniaus krašte (švenčionių apskr., Dūksto valsčiuje). Baigęs Vilniaus lietuvių gimnaziją, tada lenkiškame Vilniaus universitete studijavo literatūrą, istoriją ir etnografiją. Vėliau mokytojavo vidurinėse mokyklose, tuo pat metu redaguodamas kelis literatūrinius leidinius ir parašęs knygas: Vilniaus tautosaka, Daugeliškio bur-

ta, Dvaruose praėstos dienos. 1939-44 metais "Vilniaus Balso" redakcijos narys, Vilniaus Radiofono literatūros dalies redaktorius.

Atvykęs Amerikon, 1953 metais užbaigė rašyti ir išleido stambiausią savo veikalą apie Vilniaus krašto istoriją, jo politines ir kultūrines problemas — "Vilnius tarp audrų". Tai gyvai parašytas nesenosios Lietuvos vertės veikalas, dar ir šian dien gaunamas knygų platinimo rinkoje. Kita kruopšti J. Cicėno lietuvių kultūros istorijos studija apie "Lietuvą per Vilniaus žinias" (1944 m.), deja, liko tik periodikoje, bet pakartojus sudarytą vertingą knygą, kaip anų laikų "Vilniaus žinių" laikraštyje atsispindėjo lietuvių kultūrinis ir politinis gyvenimas.

Omahos ir Sioux City laikotarpyje Jeronimas Cicėnas dažniausiai rašydavo čekagiškėse Naujienose, ilgesnį laiką čia paruošdamas specialią **Dienų Skeveldrų** skiltį. Tos skeveldros susidėjo iš daugelio gyvai pateiktų šmaikštų akimirkų mūsų kultūros ir literatūros temomis. Iš jų taip pat galėtų būti sudaryta įdomi knyga — turbūt daugiausia nupelnytas ir mažiausiai trupantis rašto paminklas gabiam Vilnijos literatui, tauriam lietuviškos veiklos idtalistui, vertingų darbų atlikusiam laikraštinkui.

B. R.

INTERNATIONAL

RITA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelių į Lietuvą sezono.

G.T. INTERNATIONAL tvarko visus kelių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmul ar biznio keliui kreipkitės pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti išskvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?

KREIPKIS Į G.T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.

10401 S. ROBERTS ROAD

PALOS HILLS, ILLINOIS 60465

TELEFONAS: (312) 430 - 7272

G.T. INTERNATIONAL

1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8800/SA	Pietų Amerika: 5 d., Rio, Iguassu Falls, 4 Buenos Aires birželio 7-18
Nr. 8801	Lietuva 15 d., Maskva 2 d., gegužės - 16 - birželio 3
Nr. 8802/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., birželio 13-29.
Nr. 8803/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-16
Nr. 8804/FIM	Pabaltijis: Klaipėda 2 d., Vilnius 5 d., Ryga 2 d., Talinas 2 d., Helsinkis 2 d., ir 2 dienos laive, liepos 3-17
Nr. 8805/SP	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Helsinkis 3 d., liepos 14-29
Nr. 8806/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18 — rugpjūčio 3.
Nr. 8807/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31.
Nr. 8808/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d. rugpjūčio 15 - 31.
Nr. 8809/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16 - 28.
Nr. 8810/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Octoberfest) 5 d., rugsėjo 19 - spalio 7.
Nr. 8811/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugsėjo 20 - spalio 2.

POLITINIS FORUMAS PRANCUZIJOS SENATE

Inž. A. Venskųs — Europėjinio Sąjūdžio Lietuvių gener. sekretorius, š. m. spalio 16 d. Paryžiuje, Senato rūmuose dalyvavo Europėjinio Sąjūdžio Prancūzų organizacijos suruoštam forumė, tema: "Europa prieš destabilizacijos gresmę". Šiam forumui vadovavo prof. Louis Leprince-Ringuet — E. S. Prancūzų organizacijos pirmininkas, žymus visuomenininkas ir mokslininkas. Paskaitas skaitė J. M. Daillet — Prancūzijos Parlamento narys, generolas Lacaze — Krašto apsaugos ministerio specialus patarėjas ir kiti. Po paskaitų vyko labai plačios diskusijos Vakarų Europos gynybos klausimais. Užbaigiamąjį žodį forumė tarė Prancūzijos Krašto apsaugos ministeris A. Giraud..

Šis svarbus politinis forumas įvyko Prancūzijos Senato rūmuose. Dalyvavo Senato pirmininkas A. Poher ir daug kitų žymių prancūzų politikų, parlamentarų, senatorių, visuomenininkų su kuriais inž. A. Venskųs turėjo progos susitikti ir išsamiai pasikalbėti.

■ Iaiškai Dirvai

BALTIJOS JŪRA IR RUSIŠKAS MITAS

Sovietų diplomatams pavyko įtikinti Amerikos politikus ir Valstybės departamentą, kad Sovietų Sąjungai būtinai reikalingi Baltijos valstybių uostai užtikrinti Sovietijos saugumą... Todėl ir į Baltijos valstybių okupaciją valstybės departamente žiūrima su tam tikra simpatija. Ir nors JAV nepripažįsta tos okupacijos, bet nieko nedaro, kad Sovietai pasitrauktų, nes privačiai ir šiandien Valst. departamentas sutinka su Sovietų argumentu. Šiandien nepaslapstis, kad prezidentas Rooseveltas sutiko su Stalino reikalavimu prisijungti Karaliaučiaus uostą. Ir vis remiantis ta pačia logika, tuo pačiu mitu, kad tai reikalinga Sovietijos saugumui. Buvo kartojamas tas pats melas, kurį čia norėčiau pavadinti "mitu", nes iš tikrųjų Sovietijos saugumui to nereikėjo ir nereikia, kaip vėliau pamatysim.

Lietuvai, Latvijai ir Estijai šitas mitas yra nepaprastai žalingas — pavojingas. Šitas mitas didžiosioms valstybėms, visai nesigilinant, yra tapęs faktu. Ir jeigu mums nepasisiektų šitą mitą sugriauti, tai ir ateityje, atsiradus progai atgauti Nepriklausomybę, Valst. departamentas ir toliau tvirtins, laikydamasis senos politikos, kad Sovietijos saugumui reikia Baltijos uostų.

Tad, ir VLIKas ir Latvijos ir Estijos laisvinimo veiksniai, turėtų greit paruošti rimtą studiją, anglų kalba, kad sugriauti šitą mitą. O, tam yra daug rimtų argumentų. Čia norėčiau paminėti keletą, kaip sugestijų:

1. Tik pasižiūrėjus į Europos žemėlapi matome, kad nežiūrint kiek uostų Sovietija turėtų, jų laivynas karo metu negalėtų išeiti į Atlanto vandenyną pro Danijos sąsiaurį. Tikrumoje, Baltijos jūra taip kaip ir Juodoji jūra, yra tik didelis ežeras.

Be to, prisiminkim Antarąjį pasaulinį karą. Vokiečiai, su savo mažu karo laivynu buvo užblokavę daug skaitlingesnį Sovietų karo laivyną iki tokio laipsnio, kad jų karo laivynas nuskandino tik vieną vokiečių tiekimo laivą, ir tas tik pabaigoje karo. Taigi, uostai neturėjo jokios reikšmės.

2. Didžiosios pasaulio valstybės turi karines bazes įvairiose pasaulio dalyse. Tą daro ir Amerika. Tačiau, tai daro taikiu būdu, be okupavimo, sudarydamos sutartis. Dažnai, tokios bazės yra naudingos ne tik Ame-

kai, bet ir toms valstybėms, ypač ekonominiu atžvilgiu.

Kodėl to negali ir nenori daryti Sovietų Sąjunga su savo mažais kaimynais, prie Baltijos jūros.

Baltijos jūra ir uostai yra naturalus gamtos turtas šioms mažoms valstybėms. Sovietijos prekyba per tų uostus būtų nepaprastai naudinga visiems.

3. Ypatingai sunku suprasti karinių ir politinių autoritetų logiką ir galvoseną, kad sovietams yra reikalingi tie uostai strateginiu atžvilgiu. Prie šių dienų technikos, ypač aviacijos ir raketų, ateities kare, Sovietų Sąjungos laivynas Baltijos jūroje, yra ne tik nereikšmingas, bet ir nereikalingas.

4. Dar vienas faktas, aiškinant šį sovietų mitą, tai istorija. Pasižiūrėjus į Rusijos istoriją, matosi, kad rusai pirmą kartą pasisuko į Baltijos jūrą tik Petro Didžiojo laikais, ir tik jo pastangomis. Ir tos pastangos buvo ne uostų ar karinių bazių ieškojimas Rusijos saugumui, bet priešingai — išplėsti Rusijos galią ir pasidaryti Europine karo jėga.

Ir nuo to laiko, Rusijos mažieji kaimynai prie Baltijos jūros nešė Rusijos carų, o šiandien neša komunistinės Rusijos okupaciją. Taigi, Rusijos sukurtas "uostų mitas", kaip argumentas sovietijos saugumui, yra aiškus melas. Okupacija Lietuvos, Latvijos ir Estijos yra tik plėtimas sovietinės imperijos į vakarus ir noras dominuoti Baltijos jūrą... ir Europą.

J. Stelmokas
Lansdowne, Pa.

CABINETMAKERS

Massachusetts based leading manufacturer of Custom Architectural Woodwork and Executive Furniture has openings in the following areas:
JOURNEYMAN CABINET MAKERS — minimum of five years experience required.

FINISHING ROOM SUPERVISOR — must have working knowledge of all finishes and colors. Minimum of eight years experience required.

PLANT SUPERINTENDENT — must be self-motivated capable of handling, a custom shop of approximately 40 employees. Extensive knowledge of cabinetmaking, veneering and finishing a must.

We offer top wages and benefits to the right people willing to re-locate to the New England area. Send resume to: WESTFIELD WOODWORKING Co., INC., P. O. BOX 864, WESTFIELD, MASSACHUSETTS 01086. E.O.E.

(34-43)

BOB'S BIG BOY RESTAURANT

Full-Part time position available for hard working, energetic people. Excellent benefits & competitive wages depending on experience. Positions available:
CASHIER - HOST - HOSTESS
WAITER/WAITRESS
SALAD BAR ATTENDANT
UTILITY PERSON

Apply in person, at Bob's Big Boy in Villanova, Pa., Lancaster Ave. & 320, or Call 211-527-7489, Div. or Marriot, Villanova, Pa. EOE.

M/F/H

(39-41)

DRESS OPERATORS

WANTED experienced working on complete garments "after 5 & party dress" some "semi section" work available. Apply: I.C. Contracting Co., 7224 16th Ave., Brooklyn, N.Y. 11204

Tel. (718) 234-0286

(38-44)

Kun. Jono Borevičiaus, S.J. 50 metų kunigystės jubiliejui ruošti dalis komiteto su sukaktuvininku. Iš kairės: pirm. V. Momkus, A. Likanderienė, K. Milkovaitis, M. Marcinkienė, kun. J. Borevičius, S. Endrijonienė, J. Karsas, S. Plėnienė ir St. Baras. J. Tamulaičio nuotr.

Kun. Jono Borevičiaus, S.J. auksinė kunigystės sukaktis *Antanas Juodvalkis*

Tėvas Jonas Borevičius gimė 1906. XII. 4 d. Alytuje, Dzūkijos sostinėje, šviesių ūkininkų šeimoje. Ten augo ir pirmuosius mokslus išėjo. Baigęs gimnaziją, 1925 m. įstojo į jėzuitų ordiną ir buvo pasiųstas į Valkenburgą, Olandijoje, studijoms ir auklėjimui. Čia 1932 m. baigė filosofijos studijas, o po dviejų metų pertraukos, grįžęs į tą patį Valkenburgą baigė teologiją ir 1937 m. įšventintas į kunigus. Papildomai socialinius mokslus studijavo Miunsterio ir Louvaino universitetuose.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Sukaktuvininkas kun. Jonas Borevičius, S.J., su komiteto pirm. sol. Vaclovu Momkum prie a. a. Jono Paštuko (mirusio minėjimo išvakarėse) sukurtos kopytėlės.

J. Tamulaičio nuotr.

nių švietimo komisijos narys. Chicagoje buvo ateitininkų, skautų ir šaulių kapelionu, organizavo jaunimo stovyklas, veikė Lietuvių Bendruomenėje.

Visų jėzuitų, taip pat ir tėvo Jono Borevičiaus, veikla lietuvių tarpe yra neatskiriama jų egzistencijos dalis.

Kaip ir dauguma kunigų, ypač vienuolių nariai dalyvauja švietimo bei kultūros baruose ir yra įmynę gilius pėdsakus. Tėvas Jonas Borevičius dalyvavo ir tebedalyvauja spaudoje, moka keletą svetimų kalbų, pasižymi gerai paruoštais pamokslais.

Tėvo Jono Borevičiaus, SJ, kunigystės 50 metų jubiliejus buvo paminėtas 1987 m. spalio 25 d. tėvų jėzuitų namuose šia tvarka: padėkos mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, dalyvaujant vyskupui Vincentui Brizgiui ir dešimčiai kunigų. Pamokslą pasakė Draugo moderatorius, kun. marionas Pranas Garšva. Mišių metu giedojo solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonuojant kompozitoriui Dariui Lapinskui.

Po pamaldų, Jaunimo centro didžiojoje salėje įvyko akademija, vakarienė ir meninė dalis. Programai vadovavo operos solistas Stasys Baras, o apie sukaktuvininką kalbėjo visuomenininkas dr. Petras Kisieličius, nušviesdamas tėvo Jono nuėitą gyvenimo kelią ir nelengvą kunigo jėzuito pasišventimą, tarnaujant Dievui ir tėvynei. Dalyvavo taip pat džiūkas operos solistas Jonas Vaznelis, akompanuojant komp. Dariui Lapinskui. Dzūkišką dainą — Pasvarstyk antelą, skirtą

(Nukelta į 8 psl.)

Kun. Borevičius...

(Atkelta iš 7 psl.)

jubilijatui, solistui pakvietus, sudainavo visa salė.

Prieš vakarienę invokaciją sukalbėjo jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, o komiteto pirm. Vaelovui Momkui pakvietus, buvo pakeltos šampano taurės ir sugiedota Ilgiausių metų.

Po vakarienės prasidėjo sveikinimai žodžiu ir raštu. Pirmasis prabilo Lietuvos gen. konsulas Vaelovas Kleiza, o po jo į sveikintųjų eilę įsijungė marijonų vienuolijos vardu kun. Pranas Garšva, MIC, tėvų jėzuitų vardu — kun. A. Saulaitis, SJ, kunigų vienybės — kun. dr. Ignas Urbonas, PLB valdybos vicepirm. švietimui ir tautiniam auklėjimui Birutė Jasaitienė, ateitininkų vardu — federacijos vadas Juozas Polikaitis, Amerikos lietuvių tautinės s-gos — pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, šaulių s-gos — pirm. Karolis Milkovaitis ir centro valdybos atstovai — Mykolas Abarius ir Anelė Kirvaitytė, savo vyriausiam kapelionui įteikė dovaną — inkrustuotą adresą, sukurta paties Abariaus, žurnalistų s-gos ir pirm. R. K. Vidžiūnienės vardu sveikinimus perdavė Antanas Juodvalkis, golfinkų vardu Jonas Baris, dzūkų d-jos — Visockis. Žodžiu sveikinimus užsklendė Jaunimo centro valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė. Domanskių mažoji Marija, be žodžių pasveikino jubilijatą, įteikdama spalvotų balionų kekę, susilaukusi susirinkusiųjų malonaus dėmesio. Raštu gautus sveikinimus perskaitė programos vedėjas Stasys Baras.

Po sveikinimų, jubilijatas tėvas Jonas Borevičius, SJ, tarė žodį ir padėkojo visiems prisidėjusiems prie iškilmų.

Pagerbimą ruošė neišvardintas komitetas, bet dovaną — gintarais papuoštą skulpturėlę, įteikė Vaelovas Momkus ir Aleksandra Likanderienė.

Lietuviai domisi ir mieliai dalyvauja dažnėjančiuose amžiaus, profesijos ar veiklos suaktyse. Jaunosios Lietuvos auklėtiniai žengia į garbingą amžių, palikdami savo veiklos giliai įmintas pėdas. Lietuviai rašytojai, žurnalistai, kunigai, vienuoliai, mokytojai, profesionalai, visuomenininkai ir daugelis kitų šviesių žmonių, atidavusių savo gyvenimo dalį valstybės gerovei, artimo meilei, tautos ir tautiečių auklėjimui, verti visų didesnio dėmesio, pagarbos ir padėkos. Nevenkime tokius prisiminti ir tarti padėkos žodį, kad jie pajustų mūsų pritarimą ir jų darbų įvertinimą.

DEMONSTRACIJOS ATGARSIAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

negadintų mūsų teatro vardo, suprasta, kad nereikėtų gadinti visų mūsų gyvenimo. Na, ką gi, aš galvoju, kad ir kiti pasisakantys, kas šiandieną pasisakys, laiko mes turim mažai, reikiama įvertins poelgius ta linija, kuri yra draugo Bogušio sąmonėje, ir girdėjote kaip tik šiandieną apie šita sambūrį vakare per mūsų televiziją transliuos pagamintą filmą, siūlau visiems pasižiūrėti, kad dar kartą įsitikintumėte savo, taip sakant, pozicijose

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū. Kas norite pasisakyti? Karalienė, prašau.

M. KARALIENĖ (aktorė, buvusi partijos sekretorė, dabar liaudies kontrolės pirmininkė):

Šiuo metu, kai visa mūsų šalis gyvena persitvarkymo laikotarpyje, šiuo metu, kai bet kuriam kolektyve, įstaigoje, įmonėje, darbovietėje, taip pat ir mūsų teatre palietė persitvarkymas. Šiuo metu, kai kiekvienas kolektyvas ir mūsų šalis turi aibes problemų, savus trūkumus, problemas. Aišku, tas problema spėsime tik mes ir mes privalom, mūsų vaikai, mūsų jaunimas, mūsų anūkai spręsti tas problemas, šalins tuos trūkumus. Aš šitam kolektyve esu vienas atstovų, kurio gyvenime teko patirti, kas yra buržuazinė valdžia. Aš buvau vaikas, gyvenau Klaipėdoje. Aš atsimenu gėdingą istorinį faktą, kai fašistinė Vokietija okupavo, užgrobė Klaipėdos kraštą. Toliau aš atsimenu laikotarpį karo metų, okupacijos, pokario metus. Atsimenu pokario laikotarpį taip pat. Buvo labai daug suklaidintų žmonių, mūsų Lietuvos jaunimo, kuris daugelis nepažinojo, kas yra Tarybų valdžia, turėjo savo klaidų. Dėka balsų iš anapus, taip, dėka balsų iš anapus, kurie skatino priešintis Tarybų valdžiai, kovoti prieš ją, jie laukė savaitėmis, dienomis, kad ateitų amerikoniai, ir išlaisvintų Lietuvą. Ką gi? Jau praėjo laiko daug, mes dabar gyvename Tarybų Lietuvoje, mes džiaugiamės mūsų laimėjimais, mūsų gražiais miestais, mūsų kaimais. Šiuo metu nebėr vaikų, kurie basomis eina į mokyklą, nebėr vaikų, kur vienas užsideda batukus, o kitas ant pečiaus guli, tam, kad kitą savaitę jis galėtų tuos batukus apsiauti ir eiti į mokyklą. Išgražėjo mūsų miestai, pagerėjo mūsų butai, problemos mūsų dabar kaip įsigyti kokį daiktą, kaip įsigyti daiktą, kurio, galbūt, kaimynas neturi. Mes džiaugiamės gražia Lietuva, jos pasiekimais. Deja yra tokių faktų, nežinau kokiomis idėjomis jie tiki, ko jie laukia, bet mane stebina, kad šiuo persitvarkymo metu visa tribūna, kur dabar viešuma yra mūsų gyvenimo pagrindas, viešą tribūną pasinaudojo antitarybiniai, antivalstybiniai, antivisumeniniai sluoksniai. Tai labai baugu, džiūgauja, mes žinome iš spaudos, klausomės radijo, džiūgauja mūsų priešai. Žinot, ir labai tai skaudina taip. Jeigu pas jį buvo kokių planų, kokių problemų, galėjo spręsti su mumis, reikštis susirinkimuose, bet jis tylėjo. Valgo jis tai duoną mūsų, taip! Tėvynė, tėvynė geografinė jo čia, aš suprantu, ten gal nostalgijos kankinami išeiviai, jie kuria savo planus, savo Lietuvą, jie gali klysti, kažką daryti, bet jis tai savo tėvynėje. Čia pat, vietoj, Lietuvoj. Tegul jis pats atsako į tai, ką jis galvoja, bet aš negalvoju, taip galvoti juokinga būtų, mūsų nutylėjimu, tai neeilinis faktas, o mūsų nutylėjimu, man atrodo, kad aiškiausiai naudojasi mūsų priešai. Aš smerkiu jo ir visos organizacijos elgesį ir iš tikrųjų savo kredo pagalvoti, kur jo vieta, tik aišku, kad ne mūsų teatro kolektyve.

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū, Maryte. Prašom, kas dar? Gal pasisakys jo tiesioginis viršininkas vyr. energetikas Arvydas Jonuška?

A. JONUŠKA:

Rugpjūčio dvidešimt trečioji diena, suorganizuotas ekstremistų, reiškia, kurie reikšėsi nacionalistiškai, antitarybiškai ir tam sambūryje dalyvavo, vadinasi, reiškia, mano kolega inžinierius Vytautas Bogušis. Reiškia, darbe savo pareigas, vadinasi, atlieka gerai. Šita, nežinojau, kad jis, reiškia, tokių nacionalistinių pažiūrų. Darbe savo pažiūrų niekad nereikšdavo. (GARSIAU! - replika iš salės.) Jis padarė gėdą vienam šitam, tai yra, mūsų kolektyvui. Tai naudinga ir užsienio vakarų radijoms, kurios kursto nacionalistines antitarybines nuotakas. Bogušis turėtų pagalvoti, reiškia... nu... nu... Aš, kaip ir visi smerkiu, toks nesuderinamas Bogušio elgesys su mūsų kolektyvu.

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū. Kas dar? Gal Martinas?

MARTINAS (aktorius, komjaunimo sekretorius):

Kaip komjaunimo sekretorius aš, gal būt, kalbėsiu jauniausio kolektyvo vardu. Gaila, kad mūsų kolektyve atsirado žmogus, kuris dalyvavo tuose įvykiuose. Kaip sakoma, jie buvo gražiausioje Vilniaus vietoje, turiningiausioje. Man tik įdomu, kad tavo sąmonėje įvyko pakitimai? Iš matymo mes pažistami, sveikinamės, šnekamės, o tavo mintyse yra kažkas. Galėjai būti geru komjaunuoliu, bet netapai. Pasirašai raštą, ar tikrai tu jį pasirašei? Ir bendrai - ko tu nori? O dabar mes sužinom - tikrai mūsų teatras vedantysis respublikoje ir ne tik respublikoje, žinomas ir užsienyje. Iš tikrųjų, aš nieko nežino-

jau, tik pamačiau tavo veidą laikraštyje ir labai nustebau. Ir štai mes turim svarstyti blogą poelgį, gaila. Ir aš komjaunuolių vardu smerkiu nederamą elgesį ir man atrodo iš tikrųjų nederu tau dirbti teatre. Norėčiau išgirsti tave.

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū. Vytautai, ar kalbėsi?

V. BOGUŠIS (inžinierius):

Žinoma, būtinai:

(...) gavote KGB nurodymus, raštą ir bandėt mane svarstyti?! Liūdniausia, kad jūs, inteligentai, gavę kvailą stalinietišką instrukciją, puolate akiai vykdyti. O juk nė vienas iš jūsų taikos demonstracijoje, skirtoje paminėti Hitlerio-Stalino aukas, nedalyvavote. Jūs, draugai, nepersitvarkėt, kaip ir nepakeitėt stalinietiškos mąstysenos (...) Juk tai anonimas, tik blankas iš KGB, nei parašo, nei antspauda. Tai ne juridinis dokumentas, o pigus popiergalis. (...) Jeigu pažeidžiau Konstituciją ar baudžiamąjį kodeksą, įstatymus - tam yra juridinės instancijos. Bet, kaip matote, aš čia. Kaltinimas antitarybine veikla man nesuprantamas. (...) 1976 metais Antanto Vienuolio mokykloje rašėme rašinį tema 'Sekime komunistų pavyzdžiu'. Aš parašiau ir parodžiau komunistų pozityvius ir pasiūliau pakeisti pavadinimą - 'Sekime dorų komunistų pavyzdžiu'. Rašinį lietuvių kalbos mokytoja atidavė į KGB rankas. Po to KGB mašina sukosi labai greitai. Dabar kiekvienam laikraštyje pilna apie niekadėjus, nuskaltėlius partiečius. Tiesos niekados nevengiau ir nevengsiu ir visiškai nesvarbu, ar tai patin ka KGB, ar nepatinka. Sakyt tiesą mano pareiga. (...) Kreipimasi pasirašiau ir esu vienas iš organizatorių. (...) O rugpjūčio dvidešimt trečią dieną paminėti baudelio Stalino aukųėjau ir eisiu, kol būsiu gyvas. Tai mano pareiga. (...) Jeigu Hitleris žudė, tai pasmerktas visam pasauliui, tiek rytų, tiek vakarų Vokietijoje. Visame pasaulyje aukoms pagerbti pastatyti paminklai. (...) Budelis Stalinas išžudė tūkstančius, milijonus aukų - tai ką, užmerkt akis ir šypsotis, juoktis. Visiems žinoma, kiek išžudė mūsų tautos inteligentijos, šviesiausių protų. (...) Gal užteks mūsų tautai varlamų. (...) Nepamirškime išnaikintos, suniokotos mūsų tautos kultūros, istorijos. Prisiminkime, ką budelis Stalinas padarė su genetikos mokslu, generalitetu, karininkija, literatūra, menu. Tūkstančius, milijonus galima išvardinti Stalino nužudytų nekaltų aukų. (...) 1946 metais Balio Sruogos 'Dievų Miškas' ir tas apšauktas antitarybinis, jog autorius tyčiojasi iš kalinių. Deja, savo kūrinio taip ir neišvydo. Balys Sruoga mirė 1947 metais, o 'Dievų miškas' šviesą išvydo 1959 metais. Daug galim išvardinti inteligentų, nukankintų, nužudytų. (...) Jūs, aktoriai, kultūros skelbėjai, nė vienas nedalyvavot taikos demonstracijoj, o bandot smerkti, purvais drabstyti. Gerai apgalvokit, nestatykit sau istorinio gėdos stulpo, kad nebūtų gėda prieš savo vaikus, anūkus. Baigiau, kas turit klausimų?

J. VAITIEKAITIS:

Taip, ačiū. Kas dar nori pasisakyti?

D. TAMULEVIČIŪTĖ (vyriausioji režisiorė):

Aš.

J. VAITIEKAITIS:

Vyriausioji, prašom.

D. TAMULEVIČIŪTĖ:

Tu tik 59 metų gimime. Ką tu išmanai apie Stalino aukas? Tu jų nematai. O ką Amerika kalba, tai šlykštu (...) kurstytojai. Taip, daug kas nukentėjo stalinizmo laikotarpyje. Aišku, mūsų spauda perlenkė, išpūtė tris savaites, per didelę reklamą padarė, nusibodo. Tačiau ten, kur nacionalizmas - baisu (...) kas įvyko Lenkijoje, ką padarė 'Solidarumas'. Kai buvom, teatrai tušti, niekas jų nelanko, jokios kultūros, viskas užgeso. Tik spekuliacija, badas, apatiški žmonės, sužlugdyta ekonomika. Ne, ne, nepritariu visam šiam. Ne, tikrai nepritariu ir niekados patį nedalyvaučiau.

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū. A, svečias, prašom.

ATSTOVAS (?) iš Vilniaus miesto Partijos komiteto:

Taip, aš buvau, kaip partijos atstovas ir viską mačiau. Nemeluok, Bogušai. Saugumo rašte teisybė parašyta, aš viską žinau. (Salėje triukšmas - kas jis toks, prisistatyk, pavadė?)

J. VAITIEKAITIS:

Draugai, netrukdykit, duokit pasisakyti, tai svečias iš Partijos komiteto.

ATSTOVAS:

Taip, aš rugpjūčio dvidešimt trečią dieną buvau nacionalistinėje, antitarybinėje demonstracijoje ir viską mačiau, o tu, Bogušai, nesišypsok, matau, kaip tave suėmė nervai, sa-kau, nesišypsok. (Vėl replikos - kas jis toks, kokia pavardė, prisistatyk!).

J. VAITIEKAITIS:

Draugai, tylos! Duokit pasisakyti! (Salėje šurmuly)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

LIETUVIŲ ŠIAULIŲ SUAŽIAVIMAS

Spalio 31 d. ryto Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre įvyko LŠST suvažiavimas.

LŠST c. v. pirmininkas Karolis Milkovaitis atvykusius pasveikino, tarė įžanginį žodį ir paprašė tylos

minute pagerbti mirusius sąjungos narius. Juozui Kinčiui vadovaujant įnešta į salę Amerikos, Lietuvos ir 14 kuopų vėliavų. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo LŠST kapelionas tėvas Jonas Borevičius.

Į prezidiumą buvo pakviesti: Albertas Misiūnas

ATSTOVAS:

Vilniuje dabar 50 tautybių ir visi gali gyventi, dirbti. Niekas netrukdo. Tik nacionalistai, ekstremistai, tokie kaip Bogušis trukdo ramų gyvenimą. Užsienio radijų suorganizuota nacionalistų demonstracija. Tai daro jis už dolerius, parsidavė. Nesišypsok, nesišypsok, žinau ir tavo globėją Klimaitį. Draugai, jis Kaune žydus šaudė, tokie ir organizavo, ir dalyvavo. (*Vėl replikos - kada jis prisistatys? Juokas ir triukšmas, - Tylos!*) Taip, Bogušis, mačiau ir girdėjau, kaip tu antitarybinę kalbą sakei, tai ko giniesi? Ir teisingai - reikia vyt tave iš tokio darnaus kolektyvo, iš teatro.

V. BOGUŠIS:

Dar vienas akivaizdus melo pavyzdys: aš kalbos tikrai nesakiau, tai šlykštus melas! (*Replikos, juokas*).

A. VENCLOVAS (gaisrininkas):

Taip, draugai, jūs visiškai nepersitvarkėte. Taip ir nesugebėjot pakeisti stalinietiškos mąstysenos. Nė vienas nebuvo, o smerkiat. Panašiai buvo smerkiamas, pagal Saugumo nurodymu, Pasternako 'Daktaras Živago'. Niekas neskaitė, bet smerkė. Svarbu, mažne, rodiklis. Labai gailiuosi, kad nedalyvavau 23-sios dienos demonstracijoje. Tikrai, po viso šito balagano gailiuosi nedalyvavęs. Visapusiškai pritariu ir palaikau Vyta.

A. AUKŠTIEJUS (inžinierius):

(...) Na ir kas, kad jis 59-jų gimimo. Tai nereikia, kad nesuprato netiesos. Juk po karo išaugo trys kartos, visos sugadintos. (...) Mes net nesugebame išklaustyti oponento nuomonės. Nors Gorbačiovas moko mus nepalikti baltų dėmių istorijoje. Gal Vyta ir teisus, bet mes iškart nenorime suprast. Jeigu darbininkas gamina broką, tai mes nesiimam jo auklėti, viešai smerkti. O dabar kalba - vykim mes jį iš čia. Bet jūs pagalvokit, kur jį mes vysime, pagalvokim, kur išeis su juodu bilietu, kas jį dirbt priims? O kas bus jo vaikams? Tai ką - viską nurašyt? Jeigu mūsų teatras tikrai yra toksai pirmaujantis, tai iš tikrųjų (...) nenaudinga jį vyt (..) neturit teisės. Reiškia, mes patys netvirti ideologiškai. (*Salėje triukšmas*).

J. VAITIEKAITIS:

Kol kas dar jo niekas neveja, kol kas jį dar saugo profsąjunga. (*Salėje juokas*).

A. AUKŠTIEJUS:

Gerai, duokit man pabaigt. Taip, iš tikrųjų, aš dabar susijaudinęs. Bendrai susirinkimo esmė neaiški, kokių klausimu (...) Ir tiek dabar spaudoj straipsnių apie pakantumą, vadinasi, apie auklėjimą, o ką - jūs suprantate tik apie tokį auklėjimą? Prisiminkim Lenina, paimkit jo raštus ir paskaitykit (...) Žydu tautybės žmonės man labai patinka, daug metų kartu dirbau (...). Žydai sako: nelaikei, nepatūrėjai - nepirk. Tai ką čia tuščiai svarstyti ir, nieko nežinant, smerkti (...)

J. VAITIEKAITIS:

Ačiū, gerai. Tiesa, nebus taip juoda, kaip tu pasakojai. Kiekvieną piliētį, jeigu jis yra profsąjungos narys, saugoja kol kas dar profsąjungos įstatai. Kaip dar atleist, atleist bet kaip negalima ir mes šito klausimo nekeliam. (*Salėje juokas, kandžios replikos profsąjungos adresu*). Tylos, aš siūlyčiau vis dėlto nutraukt susirinkimą, nes mums vakare darbas, o laiko liko nebedaug.

ALEKSANDRAS BRITENKOVAS (inžinierius):

Aš trumpai. Vyta aš pažįstu gerai. Aš dabar nesuprantu - Vyta sako viena, partijos atstovas kita. Čia reikalas konkrečiai. Jis sakė, kad pasirašė po deklaracija ir sakė, kad ten parašyta 'prašom susirinkti ir paminėti', o kad ten antitarybinė - šito jis nesakė. Nežinau, gal kas nors reikėtų parodyti, šitą deklaraciją. Kaip čia suprasti, kaip čia gaunasi? Taip pas mus kursuose (marksizmo-leninizmo) vakar paklausiau profesoriaus Bernotėno ir jam papasakojau apie būsimą pasmerkimą. Profesorius paaiškino, kad mes neturime teisės smerkti ir liepė papasakoti, kuo baigsis. Tai ką aš jam galėsiu pasakyti, kad pats nieko nesuprantu? O kas čia pasakytą? - Nieko. Va, pavyzdžiui, Januška visą savaitę atsiprašinėja Vyta -

pirmininku ir Juozas Šiaučius vicepirmininku, Algirdas Zenkus, Antanas Gudonis, Romas Macionis sekretoriais. Sudarytos komisijos. Į nominacijų komisiją: Petras Petrušaitis, Lionginas Pliūra ir Vladas Vilčinis ir į rezoliucijų komisiją Stefanija Kaunelienė, Eduardas Milkus ir Augustinas Mylė.

Pranešimus padarė: Sąjungos centro valdybos pirmininkas Karolis Milkovaitis, išdininkas Juozas Skei-

vys, jūrų šaulių vadas Mykolas Abarius, moterų vadovė Anelė Kirvaitytė ir ūkio vadovas Alfonsas Paukštė. Toliau sekė pranešimai. Garbės Teismo pirmininko Antano Raudžio ir Revizijos komisijos pirmininko Petro Padvaisko. Diskusijose iškilo įvairių klausimų. Vieni pranešimai buvo trumpi, kiti ilgi. Pageidautina, kad pranešimai būtų atspausdinti ir padalinti suvažiavimo atstovams. Pranešimai priimti.

'atleisk, nepyk, kad tave smerksiu, kitaip negaliu, liepė valdžia, Butė.....' (*Juokas, plojimas, Jonuška pakyla, nori kažką sakyti*). Vyta pažįstu, geras specialistas, jau kokie 5-6 metai dirbam kartu. Nežinau, nemačiau, kad susitikinėtų su kažkokiu užsienio veikėju. Betgi vistiek, jeigu žmogus koks nors chuliganas, tai matytųsi, o dabar šitiek metų - jokio nacionalizmo nemačiau. Jis kaip tik labai girdavo Gorbačiova. (*Triukšmas. Butė bando taisyti padėti*).

BUTĖ (direktoriaus pavaduotojas):

Negalvojau visiškai šnekėti, kaip sakoma, bet čia replika ir man, kaip sakoma. Charakterizuojant blogą žmogų visų pirma, nežinau kaip kas ką gali charakterizuoti, bet, tarp kitko aš esu jo šito padalinio vadovas. Visų pirma, manęs irgi niekas, vot, niekas neklausia. Nors jis ir labai pavyzdingas darbuotojas, o vistiek tai yra eilinis darbuotojas ir nereikėtų, vadinasi šito išpūsti, reiškia, kas įvyko, kodėl įvyko ir kam visa tai šita reikalinga. Čia labai keista, kaip sakoma, čia Jaunimo teatro, reiškia, mes šitą dvasią tokią labai keista. Vot būtent prie tokių gyvenimo pozicijų, kada visi neturėjo kažkaip ar į dešinę, ar į kairę, vyko, reiškia, pokarinis laikotarpis, reiškia. Ir aš įsitikinęs, kad niei vienas iš jūsų, čia dalyvavusių nesat taip nukentėjęs. Čia nesat pokarinis, kad tėvai sušaudyti galėtų vot šiandieną Radzevičius papasakot. Vot buržuaziniai nacionalistai sušaudė jo tėvą. Ar mums bendrai reikalingas nacionalizmas šiandieną, kad jis grįžtų? 99 tautybių šiandien gyvena Vilniuje žmonių. Tai kas tada turi, kokia nacija turi, kaip sako, imti viešpatauti, kaip sakoma? Kur kitus dėti? Ne, tai paimkim, šnekėkim, juk tai mūsų naudai. Šitie buržuaziniai šitie nacionalistai jie negali, jie suorganizavo. Šita neorganizavo draugas Žilinskas, šitas kolekcionierius, kuris rado Lietuvai progos, šita na rado, rado savo santaupų, kaip sakant, šita, gražint šita Lietuvai, kuris įdėjo, sakoma, visa savo gyvenimą, darbe, lėšas, gražino Lietuvai, jis myli šitą Lietuvą nu jam nėra kitos. Mes visi žinome, kaip sakoma, vot Žilinskas, ir mes jį gerbsim, kaip sakoma, su padėka vot jo reprodukcijas, taip. Ar pas mus stalinizmo aukoms atminti nėra spektaklių? Pasižiūrėkime. Va tokie, kaip šitas 'Ilgą kaip šimtmečiai diena', šita 'Keturiese' šita (*Juokas, replikos*) taip, 'Keturiese vidurnaktį'. Netrukdykit. Jūs kalbėjot, dabar vot aš kalbu. (- *Tai nenusikalbėk, - balsas iš salės*) ir prašau vot nenutraukinėti. Pas mus šita vapsčio, patriotinį jausmą galima išreikšti ir kitaip, tai vienas dalykas. O antras dalykas ... Prašom netrukdyt, nenutraukinėti (*Juokas, kalbos*). Taip, kas buvo, nes šiandieną neslepiame, pasižiūrėkim, prašom, tokį, prašom, filmą, kuris pas mus ėjo, 'Atgaila' (- *Nenurodinėk ką žiūrėti, ir geriau už patį supratom*). Labai atsiprašau, aš jūsų nepertraukinėju. Tai va, esme, esmės skaitau yra ta, kad mums nereikalingas nacionalizmas. O kodėl jis buvo šita tris savaites prieš su tokia pompa, reiškia, kaip sakom, organizuojamas. O būtent todėl, kad tarptautiniuose santykiuose, reiškia, vot atsirado kažkoks tarptautiniuose santykiuose atšipimas, reiškia, kad parūpo būtent dabar, iškilo klausims dėl branduolinio karo likvidavimo problemų dabar, kada raketos gali būti išvežtos iš Europos. O kad niekas nedraudė, Latvijoje ir Estijoje inspiravo, tiesiog kabinėjosi prie žmonių ir norėjo sukelti muštynes, po to kad visam pasauliui pasakytų, kad nepamirštum. Vot, draugai, kada peršingus įgabeno mums, šita, į Europą (- *O, Jėzau, taip pat Bogušis įgabeno!* - *Triukšmas, juokas - Jonai, nutrauk, užtenka klausyti! - Palaukit, duoki žmogui pasisakyt*). Aš viso labo tik keturias minutes. Peršingus, draugai, įgabeno tiktais ... (*Juokas salėje, - Bogušis, jau žinom!*)

J. VAITIEKAITIS:

Reikia arčiau, prašom prie įvykio. (*Juokas, triukšmas*).

BUTĖ:

Taip, smerkiu, smerkiu visą šią akciją!

(*Jaunimo teatro darbuotojai juokdamiesi išeina iš salės. Kažkas šuktelėjo: - Bogušis, žiūrėk, kad rytoj neliktų peršingų Europoje.*)

Vilnius
1987.09.11

Išrinktas naujas pirmininkas, kuris sudarė tokią valdybą: Mykolas Abarius — pirmininkas, Vincas Tamošiūnas — I vicepirmininkas, Juozas Šiaučius — vicepirmininkas, Juozas Mikulis — vicepirmininkas Chicagoje, Bronius Valiukėnas — jūrų šaulių vadovas, Anelė Kirvaitytė — moterų vadovė, Eduardas Milkus — sekretorius, Matas Baukys — išdininkas, Antanas Grinius — spaudos informacijos, Stasys Sližys — kultūros vadovas, Balys Telyčėnas — foto korespondentas, Jonas Šostokas — šaudymo sporto vadovas, Juozas Kinčius — ūkio tiekimo vadovas ir Šarūnas Mingėla — jaunimo reikalams.

Į Revizijos komisiją išrinkti iš Atlanto pakraščio Algimantas Sakalas, Kęstutis Miklas, Kazimieras Bačiauskas.

Į Garbės teismą išrinkti iš Kanados — Stasys Jokūbaitis, Povilas Kanopa, Alfonsas Patamsis ir Balys Savickas.

Į Sąjungos Garbės narius pakelti — Stefanija Kaunelienė ir Petras Petrušaitis.

Ateinantis šaulių atstovų suvažiavimas nutartas ruošti Toronte, Kanadoje.

LŠST vėliava perduota naujam išrinktam pirmininkui Mykolui Abariui. Sugiedotas Lietuvos himnas ir tuo baigtas šios dienos darbas.

Vakare įvyko banketas. Meninę programą atliko Stasio Sližio vadovaujamas vokalinis moterų kvartetas: B. Januškienė, V. Pliūrienė, A. Tamulionienė ir N. Sližienė. Marius Sajus-Sajauskas paskaitė savo kūrybos kūrinių paruoštą šiam suvažiavimui. Šokiams grojo R. Kaspučio orkestras "Romantika".

• Kun. Alfonsas Babonas lapkričio 29 d. švęs sidabrinį kunigystės jubiliejų: 10:30 val. r. šv. Antano parapijos bažnyčioje atnaušaus iškilmingas Mišias ir po to 2 val. p. p. Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre, 25335 W. Nine Rd., Southfield, Mich. vaišės. Rengia šv. Antano lietuvių parapijos taryba.

GOVERNMENT HOMES
for \$1.00 (U Repair) BUY
DIRECT! Repos & Tax
SEIZED Properties.

CALL TODAY for
Facts! 1-518-459-3546 Ext.
H5810H (TOLL — Refund-
able 24 HHours. (41,43,44)

OPERATOR
EXPERIENCED SINGER SEWING
MACHINE OPERATOR. UNION
SHOP. ALL BENEFITS. BROOKLYN,
N. Y. CALL: 718-768-7086. (39-42)

AIR CONDITIONING/HEATING
Join a company with national chain
store affiliation. We are looking for
people to clean heating systems, etc.
Employees also will receive training
in installing heaters and air condi-
tioners. Some knowl. of heaters is
desirable. Benefits. 215-343-2445.
(41-43)

Parama Dirvai

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

- P. Petrušaitis, Racine25.00
A. Braškys, Sudbury20.00
A. Šaulienė, Chicago 3.00
Dr. J. Kazak, Utica10.00
P. Kudukis, Cleveland ..10.00
Br. Šilas, Elizabeth33.00
J. Stašaitis, Brockton10.00
R. Mačionis, Southgate .. 3.00
K. Čepaitis, Evanston ..30.00
A. Ibenskis, Cleveland ..10.00
P. Kraven, Burbank10.00
E. Dovydaitienė,
Los Angeles20.00
J. Linkuvienė, Oak Lawn 25.00
Dr. A. Barkauskas,
Scarborough25.00
A. Janušauskas, Deland 3.00
J. Balbatas, Cleveland ..20.00
J. Kinderis, Chicago 3.00
L. Stasiūnas, Chicago20.00
K. Stravinskas,
Beverly Shores10.00
V. Balsys, Toronto15.00
V. Kalendrienė, Weston 20.00
A. Vaivada, McLean15.00
Kun. V. Kriščiūnevičius,
Southfield10.00
J. Šimonis,
Santa Barbara23.00
M. Kvedarienė, Hamilton 10.00
J. Kazėnas, Cleveland ..10.00
O. Žygienė, Cleveland ..15.00
Z. Obelenis,
Richmond Hts.20.00
Dr. J. Sonda, Akron25.00
K. Laukaitis, Baltimore .. 3.00
B. Narbutas, Vista10.00
V. Apeikis, Los Angeles 25.00
J. Budrienė, Cleveland ..10.00
M. Račys, Toronto38.00
P. Šukys, Kearny10.00
A. Kuolas, Oakville25.00
K. Kiaunė, St. Petersburg 10.00
J. Švobienė, Madison Hts. 20.00
J. Undraitis, Chicago 5.00
J. Kalnietis, Chicago10.00
M. Petraitis, Homosassa .. 5.00
G. Kazlauskas, Calabasas 30.00

MOTERYS "NUNEŠĖ" DAILĖS PREMIJAS

Spalio 30 d. Čiurlionio Galerijoje, 4038 Archer Ave., Chicago, atidarant bendrąją šių metų dailės parodą, paskelbtos premijų laimėtojos. Dail. Stasė Gri-galiūnienė iš Forest Park, Ill. laimėjo dail. M. Šileikio \$600 premiją už aliejinį paveikslą "Apaštalas Judas", dail. Vlada Stančikaitė-Ab-raitytė iš Cleveland, Oh. — Čiurlionio Galerijos, Inc. \$500 premiją už kūrinių "Vi-satos Dvasia" ir Irena Šim-kienė iš Floridos — dail. T. Petraičio \$400 premiją už spalvoto stiklo darbą "Re-gata". Garbės žymeniu iš-skirtas dail. Ilonos Braz-džionienės kūrinys "Šešios žąsys".

Jury Komisijoj buvo: dail. M. Šileikis, skulptorius Aleksandras Marčiulionis ir dail. Valentinas Ramonis. Paroda tęsis iki lapkričio 15 d. Ji lankoma: darbo dienomis, išskyrus trečiadienius, 12-4 val., sekmadieniais 1-5 val.

FOOD SERVICE
Full time position available. Mature reliable person to assist in kitchen for large private residence. Own transportation a must. Please call between 9-4 for appt.
215-459-4125

- M. Gilvydis, Farmington 13.00
V. Šniolis, St. Petersburg 20.00
V. Janukaitis, Detroit10.00
M. Geležinis, Farmingdale
a. a. Alekso Laikūno
prisiminimui25.00
Kazimiera Laikūnienė,
Clevelande, a. a. savo vyro
Alekso vienerių metų
mirties prisiminimui 100.00
J. Vidūnas, Auburn10.00
P. Dirda, Chicago25.00
A. O. Mironai,
Daytona Beach 5.00
T. Jureys, Palos Hills20.00
M. Kuzmickas,
Santa Monica15.00

- A. Zaparackas,
Royal Oak10.00
Aldona E. Bodiya75.00
Br. Strikaitis,
Los Angeles13.00
S. Jankauskas, Westlake 10.00
H. Johansonas, Willowick 3.00
Dr. R. Jauniškienė,
Port Salonga50.00
A. Nakas, Sunny Hills .. 5.00
G. Breichmanienė, Dundas 3.00
A. V. Adomavičiai,
Brookfield25.00
V. Klabis, Brockton 3.00
B. Savickas, Weston 3.00
K. Zara, Yucaipa15.00
F. Sliteris, Waukegan 5.00

- V. Girdvainis, Chicago ..13.00
K. Černius, Chicago15.00
Br. Ščepanavičius,
Missisauga20.00
J. Graužinis, Chicago25.00
Dr. V. ir A. Mauručiai,
Kirtland25.00
A. Laucis, Mt. Olive10.00
A. Rukšėnas, Cleveland 10.00
A. Vasiliauskas, Toronto 13.00
J. Rimkūnas,
New Buffalo20.00
K. Šimulis, Juno Beach 20.00
Dr. A. Kelertas,
Brookfield33.00
Dr. A. Pustelnikas,
Chicago20.00

- A. Bliūdžius, Southfield 15.00
K. Mitinas,
Fremout Center10.00
J. Mačiulaitis, Redford ..10.00
A. Sandargienė,
Ormond Beach10.00
V. Abraitis, Palm Coast 25.00
Br. Vaičaitis, Rexdale ..25.00
A. Urbonas,
St. Petersburg10.00
K. S. Lazdiniai, Euclid ..20.00
K. Čeputis, Ottawa20.00
V. M. Kasniūnai,
Beverly Shores10.00
J. Povilaitienė, Omaha ..10.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

YOUR MONEY BELONGS AT AMERITRUST.

• Rates you can count on.

	RATE	YIELD*
MMDA	5.50%	5.641%
6-Month Certificate	6.80%	6.916%
12-Month Certificate	7.25%	7.450%

* Rates effective as of October 21, 1987. MMDA rate and yield shown for accounts with balances of \$25,000 or more. 12-month yield based on monthly compounding for balances of \$5000 or more.

• Wide variety of guaranteed savings.

- CDs with maturities you set yourself — from 7 days to 8 years.
- Money market accounts.
- Savings accounts.

• Assured safety. FDIC insurance, plus the strength of AmeriTrust's 93 years of helping people save money.

Visit any of AmeriTrust's 137 offices and let us help you choose the right plan for your savings.

AmeriTrust®

Now, more than ever.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PASISAKĖS MARGUČIO POKYLIS

Seniausios lietuvių radijo laidos Margučio 55-rių metų sukaktis paminėta pokyliu 1987 m. spalio 24 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Minėjimą-pokylį ruošė komitetas, vadovaujamas energingos visuomenininkės Irenos Kriaučeliūnienės. Atidarymo žodyje pasidžiaugė Margučio gyvastingumu ir jo reikšme lietuviybės išlaikymui. Be Margučio laidų, Chicagos ir apylinkių lietuvių gyvenimas būtų liūdnas ir veikla silpnė. Margutis yra nepamainomas organizacijų vadovybių talkininkas, ruošiant minėjimus, kviečiant į susirinkimus, vakarones, paskaitas ar koncertus. Bet ar pagalvojama apie Margučio išlaikymo galimybes. Mo-

kestis radijo stočiai už vienos valandos laidas 5 dienas savaitėje, studijos išlaikymas, vedėjo atlyginimas ir kitos kitokios išlaidos siekia 60,000 dol. metams. Tai stambi suma, reikalinga surinkti iš skelbimų ir lietuvių visuomenės, nes niekas nemoka mokesčio už radijo klausymą. Margutis vilkdamas aparatūrą autobusais ar naudojasi draugų paslaugomis. Tad ir šis pokylis buvo skirtas ne eiliniam pasilinksminimui, bet pagelbėti pašlijusiai finansinei padėčiai, kad Margutis ir toliau lietuviškai kalbėtų, dainuotų, muzikuotų.

Po Irenos Kriaučeliūnienės įžanginio žodžio, Margučio vedėjas Petras Petrutis paskelbė dainų konkurso laimėtojus ir mecenatus. Buvo paskelbtas konkursas

ir paskirtos trys premijos, kurių mecenatu yra Valdas ir Alma Adamkai. Vertinimo komisiją sudarė muzikai — Petras Armonas, Danutė Liaugminienė ir Algis Šimkus. Pirmoji premija — 400 dol. teko kompoz. O. Metrikienei, sukūrusiai melodiją K. Binkio eilėraščiui "Vėjavaikis". Antrąją premiją — 300 dol. laimėjo kompoz. J. Govėdas už K. Bradūno eilės "Amžinas lietuvis". Trečioji premija — 200 dol. buvo perskelta pusiau ir paskirta muzikėms — R. Apeikytei, už A. Gričiaus eilės "Gulbės ir vėjai" ir pirmosios vietos laimėtojai O. Metrikienei, už dainą "Oi, kregždutė".

Solistė Praurimė Regienė padainavo premijuotas dainas — Gulbės ir vėjai ir Oi, kregždutė, pridėdama ir Margučio steigėjo A. Vanagaičio Dobilėlį. Operos solistas Jonas Vaznelis padainavo O. Metrikienei Vėjavaikį, J. Govėdo Amžiną lietuvių ir A. Vanagaičio Beržą. Abiem solistam akompanavo muzikas Robertas Mockus. Publika solistus šiltai priėmė ir nuoširdžiai paplojo.

Prieš vakarienę maldą sukalbėjo jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ. Pasisotinus tikrai gausia ir

Margučio 55 metų sukaktuviniame pokilyje komiteto pirm. Irena Kriaučeliūnienė su savo vyru dr. Leonu, buvusiu Margučio 50 metų sukakties komiteto pirmininku.

J. Tamulaičio nuotr.

Buvęs ALT S-gos pirm. ir Margučio talkininkas A. Lapinskas su žmona prie pokyliui dovanoto Baltic Bakery ragučio.

J. Tamulaičio nuotr.

Margučio dainų konkurso I-mos vietos laimėtoja komp. Ona Metrikiene su mecenate Alma Adamkiene.

J. Tamulaičio nuotr.

skania vakariene, vynelį ar kavutę sriubčiojant, buvo išklaustyti sveikinimai, skirti Margučio sukačiams paminėti. Margučio veiklos pradininkai Lapinska prariėkė raguotį (ne regulį, kaip rašoma ir sakoma, dovanotą Baltic Bakery (Ankų šeimos), o Los Angeles radijo valandėlės vardu P. Petručiui įteikė kažkokį žaisliuką, gal Oskarą, nes toliau sėdint negalėjau nei matyti nei girdėti.

Po programos, kuri buvo neištesta ir įvairi, norintieji galėjo pasižokti, grojant Ažuolo Stelmoko orkestrui.

Įdomiai ir naujoviškai buvo išpuošta salė. Salės viduryje stovėjo didžiulis kelmas su įvairiaspalvėm nendrėm, be maž siekiančiom aukštas salės lubas. Sceną ir salę papuošė komiteto narė Dalia Šlenienė, o stalams gėles dovanojo

J. Tamulaičio nuotr. Baltic Blossoms..

Užsklandai. Kad pokylis pasisekė ir dalyvavo daugiau 300 svečių, nėra abejonės, kad tai darbštus komiteto ir Margučio radijo populiarumo nuopelnas. Komitetą sudarė: Irena Kriaučeliūnienė (pirm.), Dalia Dundzilienė, Sofija Džiugienė ir Genė Rimkienė, Rytonė Rudaitienė, Dalia Šlenienė ir viena vyriška "asaba" Antanas Krutulis (visur vyrauja moterys).

Chicagos visuomenė yra perkrauta įvairiais kultūriniais, pramoginiais ar kitokiais renginiais. Sukviesti trejetą šimtų svečių, kai tuo pačiu metu vyksta renginiai ir kitose salėse ar ruošiamos vestuvės, nėra lengva ir Chicagai bei jos apylinkėms. Tik komiteo ir Margučio didelių pastangų dėka pokylis pavyko ir papildys ištuštėjusią ar jau įsikolinusią kasą. Padėka komitetui ir visuomenei už dalyvavimą.

Margučio sukaktuvinio pokylio dalyvių bendras vaizdas.

Rita Kliorienė diriguoja jungtiniam chorui Rochesterio katedroje, minint Lietuvos krikšto jubiliejų. Prie vargonų R. Obalis.

ROCHESTER

LIETUVOS 600 M. KRIKŠTO SUKAKTIS

Lietuvos krikščionybės šventė Rochesterijė buvo iškilmingai atšvęsta š. m. spalio mėn. 25 d.

Išpūdingos pamaldos įvyko šv. Širdies katedroje, kur šventas mišias už Lietuvą atnašavo vyskupas: Rochesterio vysk. Mathew Clark ir vysk. Paulius Baltakis, šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas Tėvas Justinas Vaškys, Toronto lietuvių parapijos klebonas Augustinas Simanavičius, asistuojant dar keliems kunigams svečiams.

Vyskupas M. Clark kalbėjo apie persekiojamą Lietuvos bažnyčią ir tikinčiuosius ir prašė visus melstis

Rochestery šv. Jurgio parapijos salėje, minint Lietuvos krikšto sukaktį, vaišėse susitikę kultūrininkai. Iš kairės: muz. R. Obalis, klebonas kun. Vaškys, S. Ilgūnas, muz. R. Kliorienė, vysk. P. Baltakis, rašyt. J. Jankus, poetas kun. L. Andriekus, žurnalo Aidai redaktorius.

V. Bacevičiaus nuotr.

už juos.

Jungtinis Clevelando ir Rochesterio choras iš 50 choristų, diriguojant muz. Ritai Kliorienei ir vargonais grojant muz. R. Obaliui, paliko pamaldų dalyviams neužmirštamą išpūdį.

Didžiulė katedra buvo pilna žmonių.

Po pamaldų įvyko banketas Rochesterio konvencijų salėje, kur lietuvių bei svečius sveikino ir linkėjo atgauti Lietuvai laisvę abu vyskupai, kun. J. Vaškys, kun. A. Simanavičius, kongresmanas Frank Horton, Pranas Mockevičius ir kun. Fr. Heifrich bei poetas kun. Leonardas Andriekus.

Gera paruoštą programą atliko tautinių šokių grupė,

kys, OFM — garbės pirmininkas, Birutė Litvinienė — pirmininkė. Nariai: Antanas Burkūnas, Nijolė Draugelienė, Stasys Ilgūnas, rašyt. Jurgis Jankus, Gražina Kavaliūnienė, Paulius Klimas, Pranas Mockevičius, Jadvyga Reginienė ir Eugenijus Vidmantas.

Jiems tenka didelė padėka ir pagarba. Tai buvo puiki lietuvių demonstracija, kuri buvo plačiai aprašyta amerikiečių spaudoje ir parodyta televizijoje.

J. Jurkus

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

PARODA, KURI BUVO...

Madų paroda Chicagoje, įvykusi spalio 11 dieną, jau praeitis, bet tai įvykis, kurį malonu prisiminti. Paroda pasisekusi ir išskirtina. Buvo parodyta 130 rūbų. Modeliavo 20 modeliuotojų, jų tarpe dvi profesionalės — Laura Vaičekauskaitė ir Gintarė Kižytė. Parodos koordinatorė — Aldona Prapuolenytė, dekoracijos — dail. Ados Sutkuvienės. Violetos Karosaitės studijos mokinės su Violetas sukurtais rūbais pasirodė Viduramžio šokyje. Neiškaičiuojama eilė dirbo, plušo, rūpinosi viskuo, kad paroda būtų džiaugsmas visiems.

Madų parodos lankomos ir vyresnių ir jaunesnių moterų bei vyrų. Rėmėjai ypač džiaugiasi jaunais veidais, nes reikia, kad ateityje kas ateitų dirbti ir pavaduoti. Daugelį parodų koordinavo Aldona Prapuolenytė. Kitais metais madų parodą sutiko koordinuoti Giedrė Mereckienė ir Gražina Liautaud. Tai pilnos entuziazmo ir nuoširdžios parodų talkininkės, prielankios N. Pr. M. seserų vienuolijos darbų rėmėjos.

Džiugiai minėdami praėjusią parodą viltingai laukiame kitų metų, kur tikimės vėl susirinkti didelis žiūrovų būrys pasigrožėti madingais spalvų ir linijų deriniais.

D. A.

Rita Kliorienė, dirigavusi jungtiniam chorui Lietuvos krikšto sukakties minėjime Rochestery su vysk. Matthew H. Clark.

A. A.

LORAI DUČMANIENEI

mirus, jos vyrui, mielam ZENONUI ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžia užuojauta.

Vytautas ir Janina
Janušiai

Madų parodos Chicagoje modeliuotojos su koordinatorė Aldona Prapuolente (prie mikrofono), Joana Krutulienė, Aldona Simonaitienė, Juzė Ivašauskienė, Žibutė Pranckevičienė, Dalia Bartkienė, Giedrė Mercinkienė, Violeta Woodward ir Rima Lizdenytė Seel. J. Tamulaičio nuotr.

Aido dainininkai. Sėdi iš kairės: Elaine Dulienė, Marija Krasauskienė ir Janė Brazauskienė. Stovi Vytas Dulys ir Igoris Kučiauskas.

BALTIMORE

SEKMADIENO POPIETĖ SU "AIDU"

Baltimorėje šiuo metu gyvena du liet. dainos sambūriai: mišrus choras "Daina", turįs galias šaknis šio miesto lietuvių kultūrinėje srityje, ir mišrių balsų kvartetas "Aidas". Pastarajau spėjo gerokai išsitvirgęs, visuomenės pamėgtas, jau spėjo gerokai išsitvirtinti. Yra dalyvavęs Vasario 16-sios vietinių iškilmų proga, o kartais savo išvykose padainuoja ir už Baltimorės ribų.

Spalio 25 d. Lietuvių Namų herbų kambaryje "Aidas" surengė iš eilės jau antrą dainos popietę. Ši kartą jau su didesne ir įvairesne programa. Kvarteto vadovei M. Krasauskieni fortepijonu palydint, padainavo: "Gimtinės aidus" (Gorbulskio), "Šlama šilko vėjas" (Žižiūno), "Arą", "Vakara" (Petrausko), "Sodelyje" (O. Štrauso), liaud. dainą "Sėdžiu už stalelio" ir Raudonikio "Mylėk ir lauk".

Po pertraukos J. Brazauskienė solo padainavo ariją iš "Linksmosios našlės" (Leharo) ir R. Ziečinskio "Viena, tu mano svajonių mieste". Ypač darniai bu-

vo atlikta Dulių (vyro ir žmonos) "Geismai ir svajonės" (Petrausko). Dainavo ir vyrų duetas (Dulys ir Kučiauskas): "Kaip gi gražus" (Žilevičiaus) ir "Kurgimta padangė" (Bražinskio). Pagaliau koncertas viso ketverto užbaigtas šiomis dainomis: "Partizano mirtimi" (Strolis), "Devynbalse" Navicko) ir "Krantų gėlė" (Raudonikio).

Kaip beveik visuomet būna, vienos dainos skambėjo darniau ir įspūdingiau, kitos — blankiau. Pradžioje tarp atskirų balsų buvo jaučiama lyg ir darnos stoka, vėliau sąskambis išsilygino, balsai labiau susilydino. Apskritai, "Aidas" skambėjo ryžtingai, pakiliai, su gera žodžių tarsena, balsai išlavėję.

Kad ketvertukas vis stiprėja, tai nuopelnas jo patvarios vadovės — Marijos Krasauskienės, kuri, nors ir nebūdama liet. kilmės, yra labai artimai sutapusi su liet. muzika ir su baltimoriečių visuomenine veikme.

Programai pasibaigus, likusią popietės dalį užpildė pati publika. Vyt. Duliui vadovaujant, su s ir inkusieji energingai traukė vieną po kitos populiarnes dainas. Tam reikalui buvo parūpinti gaidų sąsiuvinėliai, ryš-

BAIGĖSI LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS VADOVYBĖS RINKIMAI

LSS Korespondencinio Suvažiavimo pirmininko -v.s. fil. Valentino Varno pranešimu, remiantis slapto balsavimo duomenimis, Lietuvių Skautų Sąjungos Vadovybėn 1988-90 metų kadencijai yra išrinkti -

I Tarybą: Barkus Balys, Erzikov-Kiverytė Elena, Gimbutas Jurgis, Kamantas Vytautas, Kerelienė Irena, Kiliulienė Laima, Kiliulis Česlovas, Matonis Kazys, Maskaliūnas Leonas, Miknaitis Sigitas, Milavickienė Vida, Milukienė Lilė, Molis Petras, Rugienienė Liuda, Treinienė Genovaitė, Utz Marytė, Vilkas Eugenijus, Zinkus Jonas.

Seserijos Vyriausia Skautininkė - Gedgaudienė Stefa ir pavaduotoja Mickienė Melė; Brolijos Vyriausias Skautininkas - Deveikis Gediminas ir pavaduotojas Taoras Gintas; ASS Vadijos Pirmininkė -Eidukienė Danutė ir pavaduotoja Likanderienė Aleksandra.

Sąjungos Garbės Teisman: Leškys Gediminas, Raulinaitis Algis, Vilkienė Irena.

Garbės Gynėjai: Jonikienė Malvina - Seserijos, Mantautas Vaidevutis - Brolijos, Dainauskas Jonas - ASS.

Kontrolės Komisijon: Jarūnas Antanas, Paronis Jonas, Puodžiūnienė Danutė.

Rajonų Vadai: Australijos - Vaitkus Vytautas, Europos - Vaitkevičius Stepo-

kiu braižu ir skoninga apdaila Vyt. Dulio pagaminti. Aidičių pastangos lietuviškai dainai palaikyti vertos pagyrimo.

CHICAGO

• Prof. Vytautas Skuodis kalbės tema: "Išėjimo atsiliepimas į Bažnyčios per s ekiojimą Lietuvoje", Amerikos Lietuvių Katalikų Kongreso metu, lapkričio 28 d., šeštadienį, Marija gimnazijos auditorijoje, Chicagoje. Kongresą rengia Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija.

nas, Kanados - Baltakienė Aldona, USA Atlanto - Jakubauskas Romas, USA Vidurio - Orentas Juozas, USA Ramiojo Vandenyno - Dabšys Rimtautas.

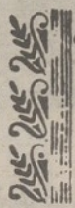
Taryba greitu laiku iš savo tarpo išsirinks Tarybos Pirmininką ar Pirmininkę, kuris/kuri sudarys Tarybos Pirmiją. Pareigų pasikeitimas numatytas sekančių metų sausio mėn.viduryje.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

Kun. G. Kijauskas, S. J., skaito maldas Vėlinių dieną Visų Sielų kapinėse. V. Bacevičiaus nuotr.

Čaupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKURĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.
SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME AUKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:

- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- I R A
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS ISSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:

- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

A. A.

Agronomui ALFONSUI GILVYDŽIUI

mirus, liūdintiems vaikams: ALDONAI, ALGIMANTUI, JAUNIUI, MINDAUGUI, MARIJAI ir ANTANUI su šeimomis ir kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Andrius Bliūdžius
Vytautas Čižauskas
Alfonsas Juška
Ignas Kaunelis

Jonas Mikulionis
Antanas Musteikis
Jonas Orantats
Stasys Skorupskas

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

PASISEKĖS KAUKIŲ BALIUS

Spalio 31 d., įvyko gražus kaukių balius. Neringos tunto skautės ilgai ruošėsi šiam baliui, repetuodamos vaidinimui ir darant papuošimus bei kostiumus ir kaukes.

Vakaras prasidėjo 7 v. v. su kokteiliais ir svečių bendravimu. Tarp savęs šnekėjosi piratas su velniuke, princesė su ragana, kortų kaladė su kiniečiu ir Afrikos turistu. Vaizdas buvo įdomus!

Salė buvo papuošta ug-

nies liepsnom, o stalai lūžo apdėti skaniausių valgių.

Po vakarienės scenoje vyko pačių skaučių sugalvota drama. Ragana su "velniukėmis" atskrido iš Lietuvos. Ji prašė tuntininkės įsijungti į tuntą, kuriame priklausė tik mergaitės, ne "velniukės". "Velniukės" stengėsi pasirodyti kiek galėjo, virdamos konkakcijas ir dainuodamos, bet tuntininkė nenusileido. Ji pakvietė "velniukiškus" svečius vėl atskristi į kaukių balių sekančiais metais.

Po programos prasidėjo šokiai, kuriems grojo "Slo-

Skaučių rengtame baliuje dalyvavę skautininkai: R. Belzinskas, D. Belzinskienė, G. Taoras, P. Molis, G. Deveikis, S. Gedgaudienė, K. Matonis, M. Mickienė ir K. Jačius.

V. Bacevičiaus nuotr.

Kaukės Neringos tunto rengtame vakare.

V. Bacevičiaus nuotr.

gar ensemble". Buvo net ir tradicinis "rožių" šokis, kurį šoko kiekviena ponė ar panelė gavusi raudoną rožę.

Štai ir praėjo gražus ir įspūdingas vakaras. Tie ku-

rie dalyvavo baliuje, tegul prisimena smagiai praleistą vakarą, — o tie kurie nedalyvavo, gal nutars ateiti kitais metais.

Vyr. sk. Audra Bielinienė

VISUS KVIEČIAME DALYVAUTI

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIME

Š. M. LAPKRIČIO 21 D., 7 V. V.
LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

Programoje žodį tars VLIKo vicepirm. V. Jokūbaitis, meninę dalį atliks Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, vadovaujamas muz. dr. Broniaus Kazėno.

Skani vakarienė, bufetas, loterija. Šokiams gros Joe Peturno orkestras.

Bilietai po \$17.50 gaunami pas ramovėnus. Skambinti J. Ššlapeliui tel. 261-5419.

LKVS RAMOVĖ
CLEVELANDO SKYRIUS

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

VYTAUTAS SKUODIS ATVYKS Į CLEVELANDĄ

Lietuvos laisvės kovotojas Vytautas Skuodis lankysis Clevelande ir bus pristatytas Clevelando lietuvių visuomenei sekmadienį, š. m. gruodžio mėn. 6 d. Lietuvių Namų salėje.

Pristatymą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba.

• Tradicinis šv. Jurgio parapijos rudens festivalis įvyks lapkričio 22 dieną, parapijos salėje, tuojau po pamaldų.

Bus geri pietūs, kalakutų loterija, piniginiai ir kiti laimėjimai.

Nesigailėsite atvykę. Sehoji parapijas laukia Jūsų visų.

Festivalio pelnas skiriamas parapijos išlaikymui. Išlaikykime lietuvių turtą.

Taip pat pranešame, kad ir šiais metais organizuojamos bendros Kūčios.

Komitetas
(42-43)

AŠ ČIA GYVA!

Laikas nuo laiko atsiranda gera proga paremti lietuvių jaunimą. Clevelande tokia proga bus lapkričio 14 dieną 7:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

Tą dieną atvyks iš Chica-

gos ir iš Kalifornijos Darius Polikaitis, jo broliai ir pusbroliai mus pralinksminti savo gražia muzika. (Taip pat šis koncertas yra vėlyva lietuvių jaunimo sąjungos pastanga surinkti labai reikalingų lėšų išbalansuoti ateinančio jaunimo kongreso išlaidas).

Jauni Polikaičiai patys nusprendė paaugoti savo laiką ir savo talentus keliaudami į ne vieną didesnę Amerikos miestą atlikdami savo kūrinius šiam svarbiam tikslui pasiekti. Daugelis jūsų jau susipažinę su jų pirmąja išleista plokštele — "Aš čia gyva". Darius ir jo orkestras padainuos savo klasikinės dainas iš plokštelės ir naujų kūrinių.

Koncerto metu bus pristatyti Clevelando atstovai vykstantieji į kongresą Australijoje ir bus proga įsigyti plokštelę bei susitikti su muzikantais. Po koncerto kviečiame ne tik jaunimą, bet visus jaunos širdies žmones pabendrauti, pasilinksminėti ir pasivaikšinti. Laukiame!

Clevelando PLJS
Skyrius

Vinco Gelgato plaukų kirpyklos kainos: pensininkams ir vaikams \$4.00, vyrams \$8.00 už reguliary plaukų nukirpimą. 687 East 185 Street.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS 31-OS KULTŪRINĖS PREMIJOS ĮTEIKIMAS IR METINIS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

įvyks š. m. lapkričio mėn. 28 d.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE.

Programa: 6 val. vak. Darbo posėdis.

7 val. vak. koteiliai ir pažinčių atnaujinimas.

8 val. vak. premijos įteikimas, vakarienė ir koncertas.

Meninę programą atliks pianistas

R. Kavaliauskas

10 val. vak. šokiai grojant geram orkestrui.

Kultūrinė Draugijos premija šiais metais paskirta Clevelando šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai.

Įėjimas auka \$15.00.

Kviečiama ir laukiama Clevelando visuomenė. Norintieji dalyvauti skambinti p. B. Skrinskienei tel.: 943-0515 arba V. Gruzdienei tel.: 261-0255.

Skautų vadovybės nariai susirinkę Clevelande tarėsi tautinės stovyklos reikalais. Iš kairės: K. Matonis, G. Taoras, G. Deveikis, P. Molis, M. Mickienė, S. Gedgaudienė, K. Jaičius ir V. Staškus.

TARĖSI LSS TAUTINĖS STOVYKLOS REIKALAIS

Aptarti Tautinės Stovyklos, įvykstančios 1988 m. rugpjūčio 14-24 d.d., reikalų, Clevelande buvo susirinkusi Skautijos vadovybė š. m. X.31-XI.1 dienomis. Posėdyje dalyvavo LSS TP Petras Molis, Seserijos Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė, Brolijos Vyr. Skautininkas Kazys Matonis, ASS VP Kęstutis Ječius, naujai išrinkti pareigūnai - VS Gediminas Deveikis, VSP Meilė Mickienė, VSP Gintas Taoras - ir

Stovyklos rengimo komisijos nariai: Vilija Klimienė, Vytautas Staškus ir Ona Šilėnienė.

Šeštadienio vakare Vadovybė dalyvavo Neringos Tn. ruošime pobūvyje ir sekmadienį, po pamaldų, susitiko su Clevelando Skautija.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LAPKRIČIO 14 D. P.L. J. S. Clevelando skyrius ruošia koncertą paremti Jaunimo kongresą Australijoje.

• LAPKRIČIO 21 D. L.K. V.S. Ramovės kariuomenės šventės minėjimas.

• LAPKRIČIO 28 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas ir balius.

• GRUODŽIO 6 D. Vytauto Skuodžio pristatymas Clevelando visuomenei Lietuvių Namuose. Rengia ALT Clevelando skyriaus valdyba.

• GRUODŽIO 12 D., šeštadienį, LKB Kronikos paminėjimas įvyks Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Rengia moksleiviai ateitininkai.

1988 M.

• VASARIO 28 D. Taupos kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas.

• BALANDŽIO 9 D. Kultūrinių darželių draugijos koncertas.

• BALANDŽIO 16-17 D. Ateitininkų šventė.

• BALANDŽIO 30 D., šeštadienį, Lietuviškos skautybės Fondo vakaras Lietuvių Namuose.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

PASAULIO LIETUVIŲ
JAUNIMO SĄJUNGOS
CLEVELANDO SKYRIUS

visus kviečia į KONCERTĄ

AŠ ČIA GYVA

Gros DARIUS POLIKAITIS ir jo orkestras

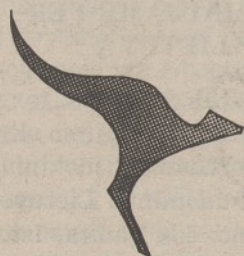
Šeštadienį, lapkričio 14 d.
7:30 valandą vakaro
Dievo Motinos parapijos
salėje

Bilietai kainos:

— \$6 ir \$8

Studentai — \$5

Programoje ištraukos iš plokštelių ir neišleisti nauji kūriniai. Susitikimas su muzikantais ir vaišės po koncerto. Pelnas padės padengti išlaidas atstovams iš Clevelando ir iš P. Amerikos nuvykti į jaunimo kongresą Australijoje.

Sportininkų suvažiavime Clevelande Pr. Berneckas įteikia plakėtę K. Sapochnikui už ilgą ir nenuilstamą sportinę veiklą. V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

PREMIJŲ ĮTEIKIMO ŠVENTĖ NEW YORKE

Š. m. spalio 31 dieną Kultūros židinyje Brooklyne, N. Y. Lietuvių Rašytojų draugijos iniciatyva įvyko kultūrinė šventė, kurioje premijomis buvo pagerbti rašytojai: Antanas Vaičiulaitis, Česlovas Grincevičius ir Paulius Jurkus. Dalyvavo ir Lietuvos kovotojas už

laisvę ir daug kentėjęs Vytautas Skuodis. Premijų mecenatas Lietuvių Fondas. Šventę rengė Lietuvių Bendruomenė.

Atidarymo žodį tarė Tėv. Leonardas Andriekus, O.F. M. ir į garbės prezidiumą pakvietė vyskupą Paulių Baltakį, Lietuvos generalinį konsulą Anicetą Simutį, šventės vadovą Aleksandrą Vakselį, premijuotus rašy-

A. A.

ALPO GILVYDŽIO ŠEIMOS PADĖKA

*Žmogaus dienos yra panašios į sieną:
kaip lauko gėlė, taip jis žydi.
Vos palietė ją vėjas — ir jo jau nebėra,
ir jo nebepažįsta daugiau jo vieta.
O Viešpaties gailestingumas nuo amžių
ir per amžius tiems, kurie jo bijo.*

Psalmė 102 (103)

Šių metų spalio 24 d. per lietu palydėjome į kapines brangų Tėvelį, Senelį ir Prosenelį; per lietu primenantį žodžius iš jo pamiltos Psalmių knygos:

Apšlakstyk mane ysopu, Viešpatie, ir būsiu apvalytas, plauk mane, ir pasidarysiu baltesnis už sniegą.

Visa Gilvydžių šeima nuoširdžiai dėkojame visiems mus pagudusiems skausmo valandoje užuojautos žodžiu, dalyvavimu apeigose, malda, gėlėmis, auka šv. Mišioms, Tautos Fondui, Lietuvių Fondui.

Ypatingai esame dėkingi Dievo Apvaizdos parapijos klebonui kun. Viktorui Kriščiūnėvičiui už Rožinio sukalbėjimą, šv. Mišių atnašavimą, maldas prie kapo, Benediktui Neverauskui už skaitinių skaitymą per šv. Mišias, Ritai Neverauskaičiai Giedraitenei už giesms.

Labai ačiū teisininkui Stasiui Šimoliūnui ir Sauliui Šimoliūnui už atsisveikinimą koplyčioje ir žinias spaudoje, laidotuvių direktorei Jolandai Zaporackienei ir Algiui Zaporackui už laidotuvių tvarkymą.

Mes prašome visus pasimelsti už Alpo Gilvydžio sielą ir mūsų pavergtą tėvynę Lietuvą, į kurią jam jau neteko sugrįžti.

*Išgelbėki, Dieve, mūs mylimą šalį
ir surink mus iš tautų,
kad galėtume garbų
Tavo Šventą Vardą
tėvynėj laisvoj.*

Visų giminių vardu
duktė Aldona

P A D Ė K A

A. + A.

MEČIUI JAUNIŠKIUI

mirus 9/27/87 mūsų skausmą palengvintiems žodžiu, raštu, gėlėmis, aukomis Kultūros židiniui ir maldomis.

Teduoda Jam Dievas amžiną atilsį.

Ypatingas ačiū kun. Vytautui Pikturnai už Paskutinį Atsisveikinimą.

Rūta, Eglė, Valdas ir Audra

Spalio 25 d. Chicagos Lietuvių Tautodailės Institutas Balzeko muziejus atidarė ilgai ruošią parodą, "Lietuviški audiniai — laiko tekė". Atidarymo programoje sol. A. Stempuzienė, su E. Sakadolskienės akompanavimu, atliko puikią programą audimo, verpimo ir kitų liaudies dainų. Paroda bus atidaryta iki lapkričio 14 d. Jei kas tuo metu bus Chicagoje labai kviečiami atsilankyti.

tojus: Antaną Vaičiulaitį, Česlovą Grincevičių, Paulių Jurkų, Vytautą Skuodį, Lietuvių Fondo atstovę Lilę Milukienę ir premijoms apibudinti Bernardą Brazdžionį, kuris labai gerai tą pareigą atliko. Kiekvienas premijuotas rašytojas su savo kūrybinio darbo pradžia.

Visų laureatų vardu padėkos žodį tarė Česlovas Grincevičius ir programai pasibaigus buvo sugiedota "Lietuva brangi". Po trumpos pertraukos pasirodė solistė Gina Čapkauskienė ir atliko meninę programos dalį palydint piano Viliui Smiddy.

Ši šventė vyko tokių sukakčių ženkle: 125 metai nuo poeto Maironio gimimo, 440 metų nuo pirmosios lietuvių kalba knygos pasirodymo ir Martyno Mažvydo Katekizmo.

TAUTODAILĖS PARODA

Š. m. spalio 24 ir 25 dienomis Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. įvyko lietuvių moterų Tautodailės Instituto narių, vadovaujant Lilei Milukienei, tautodailės kūrinių paroda, kurioje buvo nepaprastai įvairūs tautodailės kūriniai.

Šiomet ypač ši paroda pasižymėjo tautinių juostų įvairumu, velykinių margučių puošnumu ir įvairiausiais rankdarbiais. Nenuostabu todėl, kad daugybę to meno kūrinių lankytojai įsigijo papuošimui savo namų.

• Palm Beach Lietuvių pensininkų klubas, pagerbdamas savo narį a. a. Antaną Garmų, mirusį rugpjūčio 30 d. spaudai paskyrė 25 dol.

Našlės Veronikos Garmienės pageidavimu, ši suma per išd. St. Balčiūną įteikta Dirvai, kurią velionis skaitydavo ir remdavo.

Ačiū už auką.

• Poetui Stasiui Santvairiui, gyv. Bostone, prieš savaitę buvo padaryta kojos operacija ir dabar sveiksta namuose, kol kas negalėdamas toli išeiti.

Linkime greičiau sustiprėti.

• Kazimiera Laikūnienė, Clevelande, prisiminimui prieš metus mirusio savo vyro a. a. Alekso Laikūno, Dirvai atsiuntė auką 100 dol. Ačiū.

• Martynas Gelžinis, Farmingdale, N. Y., prisiminimui prieš metus mirusio a. a. Alekso Laikūno, Dirvai atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• HYPATIA J. YČIENĖ-ŽIURIENĖ, dr. J. Šliupo duktė, mirė lapkričio 9 d. Albuquerque, N.M., sulaukusi 94 metų amžiaus.

• DIRVOJE NR. 41 pirmame puslapyje, po nuotrauka, yra padaryta klaida. Su senatorium D. Riegle yra ne Ginta Damušytė, bet Ginta Palubinskaitė. Atsiprašome.

PATIKSLINIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos posėdžio apybraižoje (Dirva Nr. 40), aptariant valdybos santykiavimą su skyriais, iškrito keli žodžiai ir tai susiaurino mintį. Pilnas sakinyss turėjo būti toks: "Šiame posėdyje skunde iškel-tus klausimus ilgakai referavus ir diskutavus, slapto balsavimu nutarta skundą atmesti".

KELIAUJAME PER LIETUVĄ

JAV LB švietimo tarybos Tautinio auklėjimo skyrius, norėdamas mokinius labiau sudominti Lietuvos gyvenimo, jos gamta, istorija, geografija, norėdamas labiau mokinius įtraukti į

studijas apie Lietuvą, skelbia Lietuvos vaizdų albumo konkursą. Konkurso tema — Keliaujame per Lietuvą.

Konkurso dalyviai turės progos susirasti įvairių lietuviškų laikraščių, žurnalų, atvirukų, kuriuose įdėti Lietuvos vaizdai. Konkurso dalyvių amžius yra nuo 12 iki 16 metų. Pasiruošimas pareikalaus nemažai laiko ir kantrybės, todėl medžiagą albumui reikia pradėti ruošti nuo konkurso paskelbimo datos, t. y. lapkričio 1 dienos. Geriausi albumai bus premijuojami.

Lietuvos vaizdų albumai turi būti užbaigti ir prišūsti vertinimo komisijai ne vėliau gegužės 1 dienos. Vertinimo komisiją sudaro: Regina Kučienė — pirmininkė Alicija Brazaitienė ir Ramunė Račkauskienė. Albumus siųsti pirmininkės adresu: Regina Kučienė, 8626 So. Mozart, Chicago, Ill. 60652.

Smulkesnė informacija išsiųsta mokyklų vedėjams.

PABALTIEČIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos Pabaltiečių plaukimo pirmenybės įvyks 1987 m. lapkričio 21 d., Pape Recreation Centre, 953 Gerrard St. E. (kampas Pape ir Gerrard St.), Toronto, Ont. Vykdo — Toronto Estų Plaukimo Klubas.

Varžybų pradžia — 9:00 AM.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Registruotis iki š. m. lapkričio 17 d., pas PS F-jos Plaukimo Komiteto vadovę: Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Tel. (416) 924-6028.

Šios varžybos yra antros ir paskutinės 1987 m. pabaltiečių pirmenybės.